

EDINOST

Uredništvo in upravnništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20, Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravnisti. Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne "Edinost". Poduredništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Standard zlata

Vsi pomembnejši denarni sistemi se dandanes naslanjajo na zlato, le nekatere gospodarsko bolj zaostale države, kot Kitajska, se poslužujejo srebra kot merila vrednosti in le popolnoma kulturno zaostalim narodom služijo še drugi različni predmeti za denar. Zlato je bilo po dolgi preizkušnji spoznano kot najbolj sposobno blago za denar in to predvsem radi sledečih lastnosti: zlato je redko in more radi tega vedno obdržati svojo vrednost, je jako sposobno za hranjenje, ker se ne pokvari in kljubuje bolj kot vsaka druga stvar času in zunanjim napadom narave, more se prav lahko prenašati in prevažati, ker predstavlja že relativno majhna množina precejšnje vrednosti. Radi teh lastnosti more lažje nego vsaka druga stvar izvrševati denarne funkcije, ki so merilo vrednosti, sredstvo za štedenje in omogočenje tržnega prometa.

Ce se je pa pred vojno držal nimbus zlata visoko in se ni upal nikdo dvomiti nad usposobljenostjo zlata za opravljanje denarne funkcije, je po vojni dobilo to trdno mnenje o zlatu neki tresljaj. Zlato se je izkazalo pomanjkljivo v svoji funkciji kot sredstvo za štedenje, ker kaže jako močne oscilacije napram vrednosti drugega blaga. Zlato je namreč izgubilo na vrednosti napram drugemu blagu in začasno je padla njegova kupna moč na blagovnem trgu celo pod polovico predvojne kupne moči in tudi sedaj se se more s 100 zlatniki kupiti le toliko blaga kot pred vojno s 70. Kdor stedi, pa mora biti pred vsem prepričan, da bo ohranil celo vrednost. Cena zlata pa, kot vidimo, ni več stabilna, ampak podvržena velikim oscilacijam navzgor in navzdol kot vsako drugo blago na trgu. Vazno je tudi dejstvo, da se je izkazalo v zadnjem času, da ni na svetu sedaj dovolj zlata na razpolago, kolikor bi ga potrebovali vsi narodi, ako bi hoteli uvesti v promet zlati denar.

Navedene okoliščine so dale zadnja leta nekaterim znanim ekonomistom, kot n. pr. prof. Casselu, povod za ustvaritev struje, katera bi hotela sedanjim konkretnim denarnim sistemom, namreč z neke vrste blagovnim indeksom, sestavljenim iz vseh vrst blaga. Vendar se odlikujejo vse te teorije po nejasnosti in tako je svet do sedaj rajši sprejel nekaj do sedaj poznane in torej jasne, to je zlato kot podlago za merilo vrednosti, kot pa da bi se spuščal na nepoznano nevarno polje, ki bi moralo biti še preizkušeno. Zanimivo je pri tem ugotoviti, da je celo sovjetska Rusija, ki se sedaj odlikuje po preizkuševanju različnih gospodarskih teorij, sprejela zlati denarni sistem, kajti ruski črvenec predstavlja vrednost gotove množine zlata.

Vendar pa se zlati denarni sistem v povojni dobi razlikuje jako od predvojne dobe. Razvoj do dandanes bi mogli razdeliti v tri etape:

Najpopolnejša oblika je ona, ki je bila v praksi pred vojno. V prometu se je nahajal zlati kovani denar in le na njegovo mesto so se izdali tistemu, ki je to želel, bankovci. Tedaj ni bilo stalo napisano na bankovcih, da dobi posestnik vsak čas za svoje gotovo množino zlata, marveč je to bilo tudi res mogoče. Ta sistem je zahteval velikih množin zlata, kajti treba ga je bilo za kovanje zlatnikov, promet in za predpisano 40% kritje v zakladnici za izdane bankovce. Danes je ta sistem v praksi le v Združenih državah in od letos naprej v Argentini.

Povsod drugod se stedi z zlatom, ker ga ni dovolj za tako popoln denarni sistem. Tako je v Angliji določeno, da se ne kujejo več zlatniki in da se drži v prometu samo papirnati denar. Vendar pa je v Angliji mogoče posestniku angleškega denarja, funtov, zahtevati vsak čas zamenjavo bankovcev v zlato, ali samo v nekovoano zlato in po nekaj višji ceni, kot je pariteta. Ta politika ima namen držati vse zaloge zlata v

zakladnicah emisijske banke, katera ima na ta način večjo moč pri kontroliranju denarnega trga in držanju stabilnosti denarne vrednosti.

Povsod drugod pa je pomanjkanje zlata še dosti večje in so emisijske banke prisiljene iti s štedenjem pri zlatu še dalje.

Med vojno in med inflacijo so se zaloge zlata v Evropi jako znižale, obtok denarja pa se je nasprotno dosti zvišal. Zaloge zlata torej v skoro nobenem slučaju ne dosežejo niti polovice one višine, ki bi bila potrebna za normalni denarni sistem. Poleg tega je bilo ustvarjeno dosti novih držav, katere so si napravile nov denar in so morale iskati zlato za kritje pravih papirnatih denar v prometu. deloma z zlatom in v velikem delu posebno še z inozemskimi devizami. Tako se je razvilo polagoma povsem drugo mnenje o stabilizaciji in solidnosti gotovega denarja. Sodbo si sedaj ne ustvarjamo toliko na podlagi razpoložljivega kritja kot po solidnosti celokupnega narodnega gospodarstva in posebno po aktivnosti ali pasivnosti prometa z inozemstvom.

Sledeči podatki nam kažejo, koliko se je denarni promet zvišal od izbruha svetovne vojne do dandanes (v milijonih denarja dotične države):
Obtok denarja 1914.: Italija 2.782, Francija 5.811, Španija 901, Nizozemska 316, Belgija 934, I. 1927.: I. 18.089, F. 55.443, S. 4.213, N. 820, B. 1.999. — Zaloge zlata 1914.: Italija 1.375, Francija 3.730, Španija 522, Nizozemska 163, Belgija 232; I. 1927.: I. 1.593, F. 3.680, S. 2.603, N. 386, B. 1.144. Devize 1927.: Italija 1.215, Francija okoli 24 milijard.

Vse evropske države so končno zaustavile dolgoletno inflacijo in padanje denarne vrednosti. Težki problem je bilo pri tem vprašanje dovoljnjega kritja, katero je bilo vsekakor dopolnilni. Emisijske banke so pa pri tem zbrale nov sistem: kritje z inozemskimi devizami, t. j. s trgovinskimi, vsak čas razpoložljivim imetjem v inozemstvu, in sicer največ v tistem inozemstvu, kjer se nahajajo največje množine zlata. To imetje v inozemstvu se je moglo potem investirati na denarnem trgu in tako kriti nekaj izgube na obrestih za ogromni kapital, ki leži drugače v bančnih zakladnicah brez obrestovanja. Držanje tako velikih mrtvih zalog zlata samo za denarno kritje je za države, kjer vlada pomanjkanje kapitala in se mora uvažati iz inozemstva po visoki obrestni meri, veliko breme. Pomislimo, koliko milijonov je treba plačati inozemstvu, za visoke obresti tam sklenjenih dolgov, za množino milijard, ki ležijo neuporabne v obliki mrtvega zlata v zakladnicah emisijskih bank. To je tudi ena vrsta davkov, ker pritiska to breme na narodno gospodarstvo v obliki višje obrestne mere. Iz tega vzroka se je izkazalo dosti bolj primerno, dopolniti primanjkuječo denarno kritje ne z imetjem zlatom, temveč z imetjem v inozemstvu, katero ostane v prometu in nosi obresti. (Konec jutri.)

Zasedanje parlamenta

Seji poslanske zbornice in senata

RIM, 7. Danes popoldne sta zasedali istočasno oba zakonodajna zbora. Na obeh sejah so bili brez sleherne razprave odobreni mnogi zakonski načrti. Jutri ob 16. uri se bo vršila tajna seja poslanske zbornice, ki bo, kakor smo že javili, razpravljala o svojem notranjem proračunu in o delni spremembi svojega poslovnika.

Predsednik osrednjega statističnega urada pri on. Mussoliniju

RIM, 7. Danes je načelnik vlade sprejel predsednika osrednjega statističnega zavoda prof. Konrada Ginija, ki se je pred dnevi povrnil iz Južne Amerike, kjer je imel celo v isto predavanje. Prof. Gini je eden izmed onih potnikov, ki so se rešili s parnika "Principessa Matilda". Tekom dolgega in pristranskega razgovora je prof. Gini poročal načelniku vlade o svojem potovanju in o delovanju osrednjega statističnega zavoda.

Sestanek osrednjega mednarodnega odbora

RIM, 7. Jutri zjutraj se sestane v palači Littorio pod vodstvom on. Turatija osrednji mednarodni odbor, ki se bo nadalje bavil s sindikalnim položajem in z delovanjem pokrajinskih mednarodnih odborov pri ugotavljanju cen.

Železniški promet

v poslovnem letu 1926-27

RIM, 7. Iz poročila uprave državnih železnic za poslovno leto 1926-27 izhaja, da je bilo tekom omenjenega poslovnega leta izdanih 117.629.309 potnih listkov. O mednarodnem potništem prometu izkazuje 1.415.361 potnikov. Promet prtljage je znašal 68 milijonov lir. Denarne kazni radi poškodb in onesnaženja železniških vagonov so donesele železniški upravi lepi znesek 495.707 lir. Na normalno tirnih progah je bilo naloženih 64 milijonov 982.011 metrskih ton blaga in za 133.692 vozov živine. Tržaški blagovni promet izkazuje napram predidajočemu poslovnemu letu porastek 0.93%, reški pa 2.95%.

Vatikan in Čehoslovaška

Popolnjenje za odstranitev spora se nadaljuje

RIM, 7. Čim je prispel bivši čehoslovaški poslanik pri Vatikanu g. Krofta v Rim, so se že pričela pogajanja med njim in kardinalom Gasparrijem ter ostalim osebom papeškega državnega tajništva za ureditev starega spora med Vatikanom in Čehoslovaško republiko, ki je nastal, kot znano, radi praznovanja čehoslovaškega državnega praznika, posvečenega spominu Jana Husa.

Čudežno ozdravljenje

po 10-letni bolezni

RIM, 7. Veliko zanimanje je vzbudilo danes v rimski javnosti in časopisju čudežno ozdravljenje 40-letne Marije Palladino, žene čuvaja v vili Umberto, ki se tekom dolgih 10 let ni mogla niti ganiti s svojimi udi. Med tem časom je preizkušala vse sloveče zdravnike, da bi ji spet povrnilo zdravje, toda zaman. Leta 1920. so ji zdravniki dejali, da za njeno bolezen ni leka in da te bolezni niti ne poznajo. Rekli so tudi, da bi mogoča ozdravitev edino le na čudežen način. Leta 1926. se je podala bolnica v Lour, toda tudi kopelj v čudotvorni vodi ji ni nič pomagala. Preteklega septembra pa se je bolnica vnovič podala v Lour. Izgledalo je spet, da tudi tokrat zaman. Ko pa se je vračala iz Loura proti Rimu, je začutila še v vlakcu, da so se njeni udje razgibali. Od tega trenutka ji je šlo polagoma na bolje in danes je lahko opravljala vsa hišna dela, katerih se prej ni mogla niti dotakniti. Razumljivo je, da je Palladino vsa srečna vsled svojega čudežnega ozdravljenja.

Pogreb cenn. Giacomellija

MILAN, 7. Danes popoldne je bil na slovesen način pokopan ponesrečeni tajnik lombardskih sidakotov cenn. Giacomelli. Pogreba so se udeležili poleg delavskih organizacij in ogromne množice ljudstva tudi zastopniki stranke in raznih oblasti.

Nadaljevanje procesa proti kap. Giuliettiju

RIM, 7. V procesu proti bivšemu poslancu Giuliettiju in tovarišem so tudi danes zagovorniki nadaljevali svoje obrambne govore.

Razsoda posebnega tribunala

v procesu proti milanskim komunistom

RIM, 7. Danes zjutraj se je pred posebnim tribunalom zaključila obravnava proti osmim milanskim komunistom. Popoldne je bila proglašena rozsoda, glasilom katere so bili obsodeni: Ivan Vegetti na 5 let ječe, Josip Parravicini na 4 leta, Emilio Oggioni na 3 leta in 4 mesece. Srečko Lampertico na 3 leta, Ferruccio Code na 2 leti, 7 mesecev in 13 dni, Evgen Branno na 6 let, Renat Benetton na 2 leti in 6 mesecev, osmi obtoženc Attilij Lasiraghi pa je bil oproščen radi nomanikania do-

kazov. Povrh tega so bili skoro vsi obtoženci obsojeni na 3 leta posebnega policijskega nadzorstva ter na izgubo državljanских pravic za daljšo ali krajšo dobo.

Bernard v poslovljni avdienci

RIM, 7. G. Renèa Bernarda, dosejanega francoskega poslanika v Rimu, je včeraj sprejel v poslovljni avdienci Nj. Vel. kralj. Danes se je g. Bernard poslovljil od on. Mussolinija, jutri pa bo s svojo ženo odpotoval proti Parizu. Njegov namestnik, De Beaumarchais, bo prispel semkaj v prvih dneh januarja.

Ponoven sestanek

med Scialojo in Briandom

ZENEVA, 6. Davi ob 11. uri je odpotoval Litvinov iz Zeneve. Izgleda pa, da se bo ruska delegacija, ki je odpotovala že pred Litvinom proti Berlinu, v kratkem spet povrnila v Zenevo.

Danes sta se spet sestala Scialoja in Briand in sta tudi skupno obedovala. Kot zatrjujejo politični krogi, se oba državnik nista razgovarjala le o vprašanjih, s katerimi se bavi svet Družbe narodov, marveč tudi o zadevah, ki se tičejo naravnost Italije in Francije. Njun današnji sestanek je le še bolj omilil sodbu o napetosti v odnosih med obema državama. Ce se bo dobro razpoloženje, ki se je ustvarilo povodom tega in včerajšnjega sestanka ohranilo še nadalje, bi se utegnulo v bližnji bodočnosti zares doseči zblizanje med Italijo in Francijo.

ZENEVA, 7. Povodom razgovora, ki sta ga imela včeraj on. Scialoja in minister Briand so se danes zjutraj znova razširile vesti o predstojećem sestanku francoskega zunanjega ministra z načelnikom vlade on. Mussolinijem. Podrobnosti teh govorov gredo za tem, da je bilo bajé na včerajšnjem sestanku določeno, da se bo vršil sestanek koncem tega tedna v Domodossolu, kjer bosta imela oba državnik bajé v vlakcu svoj najavljeni razgovor. Tako francoski kot italijanski viri so te govorice takoj demantirali.

Prekinjenje pogajanj

za sklenitev trgovinske pogodbe med Avstrijo in Jugoslavijo

DUNAJ, 6. Delegatje avstrijske vlade, ki so se mudili več tednov v Beogradu in svrhu pogajanj z jugoslovensko vlado, so se povrnila na Dunaj. Pogajanja so bila prekinjena, ker so zahtevali avstrijski delegati nova navodila s strani svoje vlade.

Tekom teh pogajanj so se rešila že mnoga vprašanja. Poglavitna vprašanja pa, kot povišanje avstrijskih carin na uvoz poljedelskih pridelkov in s tem v zvezi tudi povišanje jugoslovenskih carin na uvoz gotovih industrijskih izdelkov, pa so ostala še vedno odprta. Avstrija je stavila svoje zahteve že ob pričetku pogajanj, za jugoslovenske zahteve pa je bilo doznati šele tekom pogajanj, spriči česar je smatrala avstrijska delegacija, da se mora tozadevno domeniti s svojo vlado in z avstrijskimi industrijskimi podjetji.

Nastali položaj se v dunajskih političnih krogih ne presoja kot kritičen, posebno še, ker se je že od vsega začetka povdarjalo, da pogajanja ne bodo potekla gladko in brez vsakih težkoč.

Radičeve izjave

o jugoslovenskem notranjem in zunanjo-političnem položaju

BEograd, 7. Po današnji seji skupščinskega finančnega odbora je dajal Stjepan Radič novinarjem zelo obsirne izjave o političnem položaju v Jugoslaviji.

Predvsem je naglašal, da se neizogibno pripravlja vladna kriza in nastop koncentracijske vlade. Razgovori z radikali se šele razvijajo in se bodo zaključili okrog Božića. Gotovo je, je dejal Radič, da bo sedanja vlada padla. Politični položaj se razvija v tem zmislu.

Glede dopusta finančnega ministra dr. Bogdana Markovića, je dejal, da je odšel le zato, da se ne vrne več na svoje mesto. Radič je naglasil, da pomeni imenovanje dr. Snaba za na-

mestnika finančnega ministra

poraz Velje Vukičevića. Poseben pomen je pripisoval včerajšnji avdienci Ljube Davidovića, o katerem pravi, da je obrazložil kralju politični položaj, vsled česar bi naj bil kralj uvidel, da ima Davidović za seboj parlamentarno večino. V novo vlado, je dejal, bo vstopila celokupna Kmetko-demokratska koalicija in on ne bo vstopil v to vlado brez Pribečevića in Pribečević ne brez njega. Glede zunanje-političnega položaja, je povdarjal, da je treba Jugoslaviji sporazuma z Bolgarijo in Nemčijo.

Atentat na Strumice izsledeni

BEograd, 7. Iz Radovišta poročajo, da so orožniki včeraj popoldne izsledili komitsko tolpo, ki je izvršila atentat v Strumici. Enega izmed napadalcev so videli v bližini Radovišta, druga dva pa so zapazili v strumiškem srezu. Oblasti so takoj organizirali širokopotezno akcijo, da se onemogoči napadalcem pobeg preko meje. Po poročilih, ki jih je prejelo notranje ministrstvo, je upati, da bodo napadalcu še tekom današnjega dne aretirani.

Velik požir v Dubrovniku

DUBROVNIK, 7. Tu je preteklo noč pogorelo skladišče "Dubrovačke Plovidbe", kakor tudi tovarna za barve. Požar je nastal nekoliko pred polnočjo, in sicer je izbruhnil ogenj najprej v skladišču paroplovne družbe ter se nato razširil na navedeno tovarno. Radi vetra je obstojala velika nevarnost, da se požar razširi tudi na bližnje skladiščen bencina in barv ter na mestno električno centralo, ki je oddaljena od pogorišča komaj 40 m. Policija je dala izprazniti vse okoliške hiše. Prvi so prihitali kašenju mornarji z vojne ladje "Kobac". Kmalu za njimi so prišli na pomoč tudi drugi vojaški mornariški oddelki s komandantom pomorske akademije Cvetkovićem in polkovnikom Božovićem na čelu. Vsled velike vročine se je vnel tudi gozdič na bližnjem otoku Lapadu.

Tvorica barv je docela uničena in prav tako je pogorelo skoro vse gradivo za popraviljanje ladij "Dubrovačke Plovidbe". Škoda se ceni na najmanj 3 milijone dinarjev. Tvorica barv je bila zavarovana komaj za 300.000 Din, skladišče "Dubrovačke Plovidbe" pa za 1 milijon Din. Domnevajo, da je bil ogenj podtaknjen oziroma, da je nastal radi električnega kratkega stika.

Poraz romunskih liberalcev pri občinskih volitvah v Galacu

BUKAREŠT, 7. Pri občinskih volitvah v Galacu je liberalni kandidat podlegel kandidatu nacionalnih zaranistov. Ko je bil objavljen izid glasovanja, so priredili nacionalni zaranisti velike manifestacije po vsem mestu.

Poostreno izjemno stanje v Velikem Varadinu

BUKAREŠT, 7. Nad Velikim Varadinom je bil proglašen poostreni preki sod. Policijo in orožništvo je nadomestilo vojaštvo. Danes je pričelo odhajati iz mesta dijaštvo, tako da se ni bati novih nemirov. Romunskim listom je prepovedano pisati o izgrediv v Velikem Varadinu.

Dogodki v Mehiki

Callesove izjave o verskem vprašanju

NEW YORK, 7. Predsednik Calles je izjavil poročevalcu lista "Change Telefonice" glede verskega vprašanja, da sporazum ne bo mogoč, dokler ne izide inicijativa iz katoliških krogov, ki pa zaenkrat o tem nočejo ničesar vedeti. "Edino kar zahtevamo od katolikov je, da ne kršijo zakonov. Notranji položaj države je zadovoljiv. Povsod je opaziti znake zaupanja in stabilnosti. Pričetkom prihodnjega leta bosta vladala po vsej državi popoln mir in red."

Newyorški poročevalec angleškega "Timesa" poroča svojemu listu sledeče: Mehikiški vojni minister naznanja, da nadaljuje dve koloni, ki brojita vsaka po 5000 mož, pod poveljstvom

Odperta je lekarna v Barkovljah Riviera 5
Lastnik L. HARABAGLIA.

enega generala zasledovanje takozvanih verskih fanatikov v državah Jalisco in Aqua-Callientes. Izdano je bilo povelje, da se aretirani nadškof v Guatimalari, ki pa je že pred 8 meseci izginil. Aretajsko povelje pravi, da ga je treba istakniti živega ali mrtvega.

Velika železniška nesreča na španskem

MADRID, 7. Iz Ovieda poročajo, da sta se v bližini tamkajšnjega kolodvora trčila brzi in tovrtni vlak, pri čemur so 3 osebe izgubile življenje, 10 pa jih je bilo ranjenih. Materialna škoda je ogromna.

Politične beležke

Po sestanku Chamberlain-Litvinov

Briand, ki je vnet zagovornik Družbe narodov, je že večkrat dejal, da je Zenevska ustanova prekorišna že radi tega, ker da je raznim državnikom priliko, da se sestanejo in porazgovore o tem in onem. Tako se mudi prilika, da se nesoglasja, ki obstojajo med raznimi državami, odpravijo, da se spori rešijo.

Nov dokaz, da je ta trditev po vsem upravičena, je prinesel te dni sestanek med angleškim zunanjim ministrom in načelnikom sovjetske delegacije po zaključitvi sej pripravljane konference za razorožitev. Spor, ki je izbruhnil med Anglijo in ZSSR povodom prekinitve diplomatskih odnosov, se je bil v poslednjih mesecih tako poostiril, da ni bilo prav nobenega upanja, da bi se oba velika naroda, ruski in angleški, v doglednem času sporazumela. Nasprotno: vojni politiki na obeh straneh, predvsem pa v sovjetski uniji, so s svojimi govori in nastopi le še povečevali mržnjo med obema državama. Iz obeh taborov je bilo nekaj časa slišati jezo rožljanje z orožjem, ki ni nič dobrega obetalo.

V takšnih prilikah je pač malokdo pričakoval, da se bosta v Zenevi sestala k prijateljskemu — vsaj diplomatsko prijateljskemu — razgovoru zastopnika obeh spornih taborov. In vendar se je "neverjetni dogodek", kakor se izraža "Giornale d'Italia", izvršil. Litvinov in Chamberlain sta se sestala in sta s tem prebila ledeno steno, ki je ločila Veliko Britanijo od sovjetske Rusije in ki se je bila baš v poslednjem času močno odebela. Kakor je bila prej zelo neverjetna, tako je po tem sestanku postala verjetna čimprejnjša odstranitev spora med obema državama in s tem tudi vzpostavitev rednih diplomatskih odnosov. Seveda obstajajo glede tega mnoga vprašanja, za katerih rešitev bo treba na obeh straneh mnogo dobro volje, in ni mogoče torej prerokovati še ničesar določnega, vendar pa — led je prebit.

Kakor poročajo nekateri listi, sta se Chamberlain in Litvinov razgovarjala skoro samo o angleško-ruskim odnosom in o možnosti pričetka pogajanj. Pri tem vprašanju je Chamberlain omenil komunistično propagando na Angleskem, nakar je Litvinov baje previdno izjavil, da sovjetska vlada ne more nadzorovati mednarodne politične organizacije, kakršna je komunistična internacionala, in tudi ne more nastopati napram Angliji kakor napram prijateljski državi, dokler ne preneha sedanje sovražno stanje z vzpostavitvijo diplomatskih stikov.

Vsekakor sta se oba državnik razgovarjala že o možnostih za pričetek pogajanj. In to ni slabo znamenje.

Poljska pred volitvami

Parlament, katerega mandat je potekel, je bil, kakor znano, razpuščen in poljske stranke so se sedaj že pričele pripravljati na nove volitve.

Narodne manjšine v poljski republiki so se že domenile, da bodo osnovale skupen volilni blok, ki naj združi Ukrajince, Belorusce, Nemce in Žide. Pogajanja niso bila lahka in prav do zadnjega je izgledalo, da spoznanje ne bo moglo ter da bodo židje samostojno nastopili pri volitvah in sicer v dveh skupinah.

Ustanovitev enotnega manjšinskega bloka pomeni za poljsko politično javnost veliko iznenadenje. Sicer mnogi naglašajo, da je blok postavljen na zelo trdno podlago, da je zgolj delo volilne aritmetike in da se bo morda zrušil še predno bo prišel dan volitev. Mnogi židovski krogi, pred vsem premožnejši, bi namreč radi videli, da bi židje pri bodočih volitvah pomagali vladnim strankam, in v tem zmislu tudi delujejo.

Poljska socialistična stranka se že dolgo pogaja z zemljoradniškim "Wizolajem" za skupen nastop, do pravega sporazuma pa pogajanja le nečje privesti. Docela samostojno bo nastopila neodvisna kmetijska stranka.

Desničarska agrarna stranka "PIAST" in krščanski demokrati so se sklenili volilni sporazum. Tej skupini se bo morda pridružila še narodno-demokratska stranka.

Remunska vojska

Pred nedavnimi so new-yorški listi prinesli vest, da je Rumunija zvišala letos svoj proračun vojnega ministrstva za celih pet milijonov dolarjev in da znaša ta proračun eno petino vsega državnega proračuna. Mnogi listi so radi tega ogorčeno napadli Rumunijo, češ da se oborožuje in izdaja toliko za vojsko, ki sedaj, ko se v Ženevi državni triduje, da bi skrhali oboroževanje.

Romunski listi sedaj ostro odgovarjajo ameriškim, zakaj vest, ki so jo prinesli ne odgovarja resnici. Proračun romunskega vojnega ministrstva znaša namreč manj kot en milijon lir, računano v našem denarju, kar je vsekakor zelo skromna svota za vojsko, ki šteje 150.000 mož. Sploh očitajo romunski politični krogi bukarštanski vladi, da vse premočno skrbi za vojsko, ko je vendar zunanji položaj države takšen, da se Rumunija ne more počititi po vsem varno. Rusija se še ni odpovedala Besarabiji, Madžari niso prav nič zadovoljni s položajem, ki ga je ustvarila trianonska pogodba. Pred vnanjimi napadi pa bi se morala romunska vlada pred vsem zavarovati z dobro vojsko. In napadi od zunaj, tako naglašajo romunski listi, so zelo verjetni. »Na Madžarskem je Rumunija predmet ogorčene mržnje«, je pisal te dni »Neamul Romanescu«, list, ki izhaja v Bukarešti — »in to samo radi tega, ker so bili Madžari poraženi in so morali povrniti Romunom tisočletna prava. Vse, kar je romunskega, to Madžari sistematično očrnjujejo. Kot sovražniki Rumunije izrabljajo vse svoje sile, da pripravljajo javno mišljenje za svojo stvar. Na Angleškem se z vprašanjem optantov, o katerem bo razpravljal svet Društva narodov, vlačijo po listih in se slika na predavanjih in celo v službenih krogih kot problem, ki ga je treba prav sedaj rešiti in sicer, po mnenju mnogih, samo v korist Madžarov. Slično kampanjo vodijo Madžari tudi glede trianonske pogodbe.«

Spričo zunanjega položaja Romunske se v državi vedno bolj množijo zahteve po izboljšanju in izpopolnitvi vojske.

Drobne vesti

Dragulji carske družine

Iz Moskve je došla v London te dneve zbirka draguljev, ki so bili last carjeve rodoljube, Angleški draguljar Snoumen jih je kupil za 100.000 funtov (okoli devet milijonov lir). Dragulji — 80 po številu — so razstavljeni v izložbi trgovine draguljarja Snoumena v Regentstreet-u. Za posamezne kose so kupci ponudili že velikanske vsote. Snoumen je izjavil časnikarjem, da se je za te dragocenosti pogajal nad eno leto s sovjetsko vlado. Najlepši predmet cele zbirke je z briljanti posejana namizna ura, ki je stala v sobi carice v Carskojem selu.

DNEVNE VESTI

Pokrajinski gospodarski svet

Kot smo že poročali, je minister za nacionalno gospodarstvo poslal prefektom natančna navodila za ustanovitev pokrajinskih gospodarskih svetov, kateri prevzamejo tudi posle dosedanjih trgovinskih in obrtnih zbornic. Poslovna doba teh poslednjih je potekala 1. decembra. Do 10. t. m. morajo biti predloženi prefektom proračuni za prvo poslovno leto, ki jih sestavi jo od ministrstva imenovani podpredsedniki pokrajinskih gospodarskih svetov. Število članov gospodarskih svetov bo znašalo 12 do 25. Ministrstvo je odredilo, da se določi dejansko število med tema mejama v prvi vrsti na podlagi gospodarske važnosti posameznih pokrajin.

Je o grobu Simona Gregarčiča

Prejeli smo: V novembrski številki »Našega glasa« sem čital o grozni zapuščenosti groba našega slavca pri Svetem Lovrencu. Iz dopisa je izleglo, da je popelj bil na grobu sama gmajna, gmajna. Res, vse ni tako v redu, kot bi bilo želeli, a vse tudi ni tako, kot je zapisal oni gospod. Po mojem mnenju naše skromne gorske cvetlice še niso podivjane ali divje rože. In če tudi bi bile, vseeno predstavljajo ljubezen našega gorskega ljudstva do velikega sorojaka izpod Krna. In niti svežega cvetja, da ni bilo na grobu... Vse so morali prinesiti Oni ljudje, vse tudi cvetje, ker drugače bi bil grob popolnoma zapuščen, bil bi brez svežega cvetja, niti ena sveža glavica bi ga ne krasila. — Priznam, da so oni, ki so na Vse svete okrasili grob pod Krnom, napravili hvalevredno delo, katerega jim nikdo ne odreka. Pozlatili so tudi erke, tako da ima sedaj spomenik vse drugo lice. Hvala jim v imenu vseh Gorjanov, hvala jim za njihov ljubezenski čin.

Resnici na ljubo pa naj bo povedano, da grob ni bil brez svežega cvetja. Na njem je bilo nekaj priprostit, a v svoji priprostitosti vendar lepih krizantem. Prinesla pa jih je prijateljska roka, kateri ni bilo do tega, da bi kdo vedel, kdo je. Tudi cvetlice na grobu niso podivjane, ampak samo priproste gorske cvetke so, kot je bil tudi naš slavček v svoji ljubezni priprosti gorski sin.

Se enkrat izrekam hvalo onim, ki so ga obiskali na Vse svete, a tudi ti naj vedo, da njegov grob ni tako zapuščen. Ko stopajo naši pastirji s planine, mislijo nanj, visoko pod Krnom prepevajo njegove pesmi. In tudi marsikateri šopek oči priroba na njegov grob. Vem tudi, da se bo dobila ljubezniva roka, ki bo zasadila na njegov grob ružo oči, ružo divjega gorskega cvetja, da mu bodo delale družbo, ker on je bil vendar gorski sin in je ljubil planine.

Toliko resnici na ljubo, v zadoščenje onih Gorjanov, ki radi pogledajo na njegov grob, v zadoščenje onih, ki so položili na njegov grob priproste šopke in jih bodo redno polagali.

J. G.

SMRTNA KOSA

Včeraj zjutraj ob 2 je umrl v Ricmanjih veleč. g. župnik Josip Sancin o 85. letu starosti, previden s sv. sakramenti umirajočih. Pogreb bo v petek, 9. t. m. predpoldne ob 10h s sv. mašo. Pokoj njegovi duši!

POŠTNE POŠILJATVE ZA BOŽIČ IN NOVO LETO

Da se ob času božičnih in novoletnih praznikov olajša delo poštne uprave spričo dejstva, da je v tem času velik poštini promet, se priporoča občinstvu, naj piše naslove na poštinih pošiljklah zelo jasno ter naj dostavlja k naslovu tudi pokrajino, v katero je pošiljatev namenjena.

Priporoča se dalje, da občinstvo prileplja znamke v dešenem kotu kuvert. Posetnice in razglednice ki naj bodo frankirane z znamkami po 10, oziroma 20 vinarjev, naj se stavijo na pošto v posebej za to določene špranje, ki bodo odprte na glavni pošti.

NOVE VRSTE CIGAR IN CIGARET V PRODAJI

Finančna intendenca sporoča, da je bila dopuščena z nedavnim ministrskim odredbo prodaja sledečih cigar in cigaret francoskega monopola:

Cigare Imperiales po L 2.75 komad, cigare Olympicos po L 2.50 komad. Cigarete Gitanes Vizir po L 0.40 komad, cigarete Amazonas Vizir po L 0.40 komad, cigarete Sultanes po L 0.35 komad.

Imenovane cigare in cigarete se prodajajo razen v državni prodaji tudi po onih tobakarnah Trsta, Trčica, Gradeža in Postojne, katere imajo dovoljenje za prodajanje inozemskega tobaka.

Za povzdgo Hivnoreje

Kmetijska potovalna šola tržaške pokrajine je kupila in razdelila letos med posamezne spuščevalne bikov 19 bikov cikaste simentalke pasme in 12 rjavkaste planinske pasme.

Vsi biksi se nahajajo sedaj že v spuščevalnicah in so židvarjeji zadovoljni z njimi.

Kupljeno je bilo dalje pet norjasev nemške oplenitvene pasme ter razdeljeno prašičerjem pokrajine.

URNIK TRGOVIN ZA DANES

Pokrajinska federacija trgovcev sporoča: Danes, na praznik Brezmadežnega Spočetja M. D., se bodo vse trgovine zaprle ob 13. uri.

NAŠE IZSELENJE V MILANU.

Pišajo nam: Vseposlov po državi je raztresen naš življenj, v vsakem mestu najdes rojaka, največkrat docela slučajno, in še več rojakin, ki si služijo kruha na različne načine.

Tudi v Milanu je mnogo naših deklet. Sem zahajajo največ naše Kraškeve in Brike. Počutiljo se dobro. Podnebje odgovarja skoro docela našemu v Julijski Krajini, le jesenska megla jima je nova. Ljudje so prijazni. Radi imajo naša dekleta. V listih je videti večkrat oglašje slične vsebine: Išče se služkinja za majhno družino. Prednost imajo Slovenke, ali »prednost dekletom iz Julijske Krajine« itd. Plačane niso izborno, vendar zadovoljivo. Opaziti je eno njih dobro lastnost, držijo se resno in pametno in drže na svojo čast. Do danes se ni še zgodilo, da bi bila katera odpušena radi tatvine ali povelje. Zato jim gospodari zaupajo.

Od prostih urah se rade zbirajo, da si povedo novice z doma. Tedaj tudi zapojejo kako lepo pesem. Prostdušno žive v miru in delu in veseli sno jih lahko. Od drugod nam ne pošiljajo takih poročil. So mnogo bolj žalostna. V Milanu je tudi več naših fantov, ki iščejo njih družbe. In zgodi se, da jih kake nedelje popoldan najdes skupaj v lepi slogi in prijateljskem občevarju, ko gredo iz mesta.

Milan je velik. Lepo mesto je in ljudi natrpano. Med njimi se res kar pozebuje. Vendar se ne pozabijo. Veselo so, če jih obišče domačin.

Iz tržaškega življenja

Grozna samomor mladeniča.

Predsednočinjmi okoli 22. ure je neki železničar, nameščen na postaji v Rocolu, našel na progi nad konjskim dirkališčem na Monte-bellu, kakih 200 korakov od čuvalnice št. 122, grozno razmesarjeno truplo mladeniča; glava je bila popolnoma odrezana od života in ena noga je bila istakota odtrgana pod kolonom. Nesrečnika je očividno povozil vlak št. 6151, ki je privozil ondod okoli 21. ure.

O žalostnem odkritju so bili obveščeni orožniki iz postaje v ulici Pasquale Revoltella, ki so kmalu potem prihiteli na lice mesta in ugotovili dejansko stanje. Dognali so, da gre po vsej verjetnosti za samomor; po legi trupla se je namreč dalo sklepati, da je nesrečnik legel na tir in čakal, da ga je vlak povozil. Da bi šlo za nesrečo, je malo verjetno, ker je proga na tistem mestu ograjena in leži precej daleč od ceste. Pri mrtvici niso našli nikakih osebnih listin, zato ni bilo mogoče ugotoviti njegove istovetnosti. Sele včeraj popoldne je neki mladenič spoznal v mrtvici, ki je bil medtem prepeljan v mrtvašnico mestne bolnišnice, svojega znanca 17-letnega urarja Romanca Ceh, stanujočega pri Sv. Mariji Magdaleni zgornji št. 667. Identifikacijo sta pozneje potrdila brat in sestra Ceha, ki sta povedala, da se je nesrečnega mladeniča predvčeršnjim zjutraj odpravil z doma, rekč, da gre delat. Toda ker popoldne ni prišel h kosilu, kar se prej skoro nikoli ni zgodilo, je eden od njegovih domačih šel pogledat v delavnico, kjer je bil Ceh zaposlen. Tam je zvedel, da mladenič sploh ni prišel na delo; neki njegov znanec pa je povedal, da je videl pohajkovati pri Sv. Jakobu.

Ni znano, kaj je nesrečnega fantu gnalo v strašno smrt, če gre res za samomor, o čemer pa spričo navedenih okoliščin skoro ni mogoče več dvomiti. Niti njegovi domači niso mogli podati v tem oziru nikakih pojasnil.

Huda nožgoda pri delu.

V tovarni olja pri Sv. Soboti se je včeraj predpoldne pripetila huda nožgoda, pri kateri bi bil skoro izgubljen življenje 27-letni težak Angel Bernava, stanujoč v ulici Medija št. 20. Okoli 9. ure je mladenič, ki je razmikal železniške vozove na dvorišču tovarne, hotel pripeti par vozov, k motornemu vlačilcu, a pri tem se mu je spodrsnilo in je padel tako nesrečno, da je prišel pod vlačilec.

Pri tem je siromak zadobil hude poškodbe na raznih delih telesa, zlasti po spodnjem delu trebuha in nogah; levo mu je zlomilo v stegno. Nesrečni mladenič je bil prepeljan z avtomobilom rešilne postaje v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v kirurški oddelci. Njegovo stanje je nevarno.

Nevaren požar v stanovanju.

Dramatična rešitev ogrožene družine.

Predpreteklo noč je izbruhnil v hiši št. 30 v ulici Broletto nevaren požar, ki je povzročil med tamšnjimi stanovalci veliko paniko je pahnili v skrajno bedo dve itak

revni delavski družini. Ogenj je izbruhnil v kuhinji stanovanja v prvem nadstropju, kjer je stanoval s svojo družino, obstoječo iz žene in štirih otrok, 55-letni delavec Evgen Cetin; v istem stanovanju je stalno kot podnajemnik tefak Bruno Cossaraz s svojo ženo in majhnim otrokom. Okoli polnoči, ko so vsi že trdno spali, je Cetina prebudilo čudno prasketanje. Mož je prižgal luč in tedaj je zapazil, da je soba polna dima. Ko je odprl vrata na hodnik, se je mu je razkril vznemirljiv prizor: kuhinja je bila v plamenih. Cetin je naglo zbudil ženo in otroke ter zbežal z njimi iz stanovanja. Težavnejši je bil položaj Cossaraza, ki je bival v sobici, ki je imela vrata v kuhinjo. Ko je mož začel vpitje Cetinovi, je tudi on skušal zbežati na varno, a čim je odprl vrata, je na mah uvidel, da je bog skozi kuhinjo nemogoč, drugega izhoda pa ni bilo. Položaj treh nesrečnikov je bil res kritičen. K sreči sta medtem prihitela na lice mesta dva orožnika, ki sta svetlovala Cossarazu naj skoči skozi okno. V ta namen sta s pomočjo navzočih razpela na dvorišču pod pod oknom veliko, močno plahto, na katero je najprej spustil otroka, nato ženo in končno je skočil še sam. Ker okno ni bilo visoko od tal, so vsi trije ostali nepoškodovani.

Medtem so prihiteli na lice mesta gasilci, ki so se pridno lotili gašenja in so po par urnem, napornem delu udušili požar, ki je že začel ogrožati bližnja stanovanja, iz katerih so ljudje prestrašeni zbežali. Ogenj je uničil skoro vse bomo imetje Cetinovi in Cossarazovi. Nesrečniki so našli začasno zavetje pri sorodnikih.

Ni še ugotovljeno, kako je nastal požar. Najbrž ga je zanela kaka iskra, ki je radi burje, ki je pihala skozi dimnik, svignila z ognjišča na kak lahko gorljiv predmet.

Medtem so prihiteli na lice mesta gasilci, ki so se pridno lotili gašenja in so po par urnem, napornem delu udušili požar, ki je že začel ogrožati bližnja stanovanja, iz katerih so ljudje prestrašeni zbežali. Ogenj je uničil skoro vse bomo imetje Cetinovi in Cossarazovi. Nesrečniki so našli začasno zavetje pri sorodnikih.

Ni še ugotovljeno, kako je nastal požar. Najbrž ga je zanela kaka iskra, ki je radi burje, ki je pihala skozi dimnik, svignila z ognjišča na kak lahko gorljiv predmet.

Medtem so prihiteli na lice mesta gasilci, ki so se pridno lotili gašenja in so po par urnem, napornem delu udušili požar, ki je že začel ogrožati bližnja stanovanja, iz katerih so ljudje prestrašeni zbežali. Ogenj je uničil skoro vse bomo imetje Cetinovi in Cossarazovi. Nesrečniki so našli začasno zavetje pri sorodnikih.

Ni še ugotovljeno, kako je nastal požar. Najbrž ga je zanela kaka iskra, ki je radi burje, ki je pihala skozi dimnik, svignila z ognjišča na kak lahko gorljiv predmet.

Medtem so prihiteli na lice mesta gasilci, ki so se pridno lotili gašenja in so po par urnem, napornem delu udušili požar, ki je že začel ogrožati bližnja stanovanja, iz katerih so ljudje prestrašeni zbežali. Ogenj je uničil skoro vse bomo imetje Cetinovi in Cossarazovi. Nesrečniki so našli začasno zavetje pri sorodnikih.

Ni še ugotovljeno, kako je nastal požar. Najbrž ga je zanela kaka iskra, ki je radi burje, ki je pihala skozi dimnik, svignila z ognjišča na kak lahko gorljiv predmet.

Medtem so prihiteli na lice mesta gasilci, ki so se pridno lotili gašenja in so po par urnem, napornem delu udušili požar, ki je že začel ogrožati bližnja stanovanja, iz katerih so ljudje prestrašeni zbežali. Ogenj je uničil skoro vse bomo imetje Cetinovi in Cossarazovi. Nesrečniki so našli začasno zavetje pri sorodnikih.

Ni še ugotovljeno, kako je nastal požar. Najbrž ga je zanela kaka iskra, ki je radi burje, ki je pihala skozi dimnik, svignila z ognjišča na kak lahko gorljiv predmet.

Medtem so prihiteli na lice mesta gasilci, ki so se pridno lotili gašenja in so po par urnem, napornem delu udušili požar, ki je že začel ogrožati bližnja stanovanja, iz katerih so ljudje prestrašeni zbežali. Ogenj je uničil skoro vse bomo imetje Cetinovi in Cossarazovi. Nesrečniki so našli začasno zavetje pri sorodnikih.

Ni še ugotovljeno, kako je nastal požar. Najbrž ga je zanela kaka iskra, ki je radi burje, ki je pihala skozi dimnik, svignila z ognjišča na kak lahko gorljiv predmet.

Medtem so prihiteli na lice mesta gasilci, ki so se pridno lotili gašenja in so po par urnem, napornem delu udušili požar, ki je že začel ogrožati bližnja stanovanja, iz katerih so ljudje prestrašeni zbežali. Ogenj je uničil skoro vse bomo imetje Cetinovi in Cossarazovi. Nesrečniki so našli začasno zavetje pri sorodnikih.

Ni še ugotovljeno, kako je nastal požar. Najbrž ga je zanela kaka iskra, ki je radi burje, ki je pihala skozi dimnik, svignila z ognjišča na kak lahko gorljiv predmet.

Medtem so prihiteli na lice mesta gasilci, ki so se pridno lotili gašenja in so po par urnem, napornem delu udušili požar, ki je že začel ogrožati bližnja stanovanja, iz katerih so ljudje prestrašeni zbežali. Ogenj je uničil skoro vse bomo imetje Cetinovi in Cossarazovi. Nesrečniki so našli začasno zavetje pri sorodnikih.

Ni še ugotovljeno, kako je nastal požar. Najbrž ga je zanela kaka iskra, ki je radi burje, ki je pihala skozi dimnik, svignila z ognjišča na kak lahko gorljiv predmet.

Medtem so prihiteli na lice mesta gasilci, ki so se pridno lotili gašenja in so po par urnem, napornem delu udušili požar, ki je že začel ogrožati bližnja stanovanja, iz katerih so ljudje prestrašeni zbežali. Ogenj je uničil skoro vse bomo imetje Cetinovi in Cossarazovi. Nesrečniki so našli začasno zavetje pri sorodnikih.

Ni še ugotovljeno, kako je nastal požar. Najbrž ga je zanela kaka iskra, ki je radi burje, ki je pihala skozi dimnik, svignila z ognjišča na kak lahko gorljiv predmet.

Medtem so prihiteli na lice mesta gasilci, ki so se pridno lotili gašenja in so po par urnem, napornem delu udušili požar, ki je že začel ogrožati bližnja stanovanja, iz katerih so ljudje prestrašeni zbežali. Ogenj je uničil skoro vse bomo imetje Cetinovi in Cossarazovi. Nesrečniki so našli začasno zavetje pri sorodnikih.

Ni še ugotovljeno, kako je nastal požar. Najbrž ga je zanela kaka iskra, ki je radi burje, ki je pihala skozi dimnik, svignila z ognjišča na kak lahko gorljiv predmet.

Medtem so prihiteli na lice mesta gasilci, ki so se pridno lotili gašenja in so po par urnem, napornem delu udušili požar, ki je že začel ogrožati bližnja stanovanja, iz katerih so ljudje prestrašeni zbežali. Ogenj je uničil skoro vse bomo imetje Cetinovi in Cossarazovi. Nesrečniki so našli začasno zavetje pri sorodnikih.

Ni še ugotovljeno, kako je nastal požar. Najbrž ga je zanela kaka iskra, ki je radi burje, ki je pihala skozi dimnik, svignila z ognjišča na kak lahko gorljiv predmet.

Medtem so prihiteli na lice mesta gasilci, ki so se pridno lotili gašenja in so po par urnem, napornem delu udušili požar, ki je že začel ogrožati bližnja stanovanja, iz katerih so ljudje prestrašeni zbežali. Ogenj je uničil skoro vse bomo imetje Cetinovi in Cossarazovi. Nesrečniki so našli začasno zavetje pri sorodnikih.

Ni še ugotovljeno, kako je nastal požar. Najbrž ga je zanela kaka iskra, ki je radi burje, ki je pihala skozi dimnik, svignila z ognjišča na kak lahko gorljiv predmet.

Medtem so prihiteli na lice mesta gasilci, ki so se pridno lotili gašenja in so po par urnem, napornem delu udušili požar, ki je že začel ogrožati bližnja stanovanja, iz katerih so ljudje prestrašeni zbežali. Ogenj je uničil skoro vse bomo imetje Cetinovi in Cossarazovi. Nesrečniki so našli začasno zavetje pri sorodnikih.

Ni še ugotovljeno, kako je nastal požar. Najbrž ga je zanela kaka iskra, ki je radi burje, ki je pihala skozi dimnik, svignila z ognjišča na kak lahko gorljiv predmet.

Medtem so prihiteli na lice mesta gasilci, ki so se pridno lotili gašenja in so po par urnem, napornem delu udušili požar, ki je že začel ogrožati bližnja stanovanja, iz katerih so ljudje prestrašeni zbežali. Ogenj je uničil skoro vse bomo imetje Cetinovi in Cossarazovi. Nesrečniki so našli začasno zavetje pri sorodnikih.

Močan udarec je utrpela tudi desna roka pokojnega, očividno dvignjena v brambo. Ob bokih je imelo truplo velike, modre podplutine, kar opravičuje domnevo, da je obtoženec klečal na trtvi in jo neusmiljeno bil po glavi.

Izvedenci so tudi dognali, da so madeži na obtoženčevi obleki stena človeška kri, kar obtoženec ne taji.

Pred predsednika pride nato oče nezrečnega mladeniča, ki uvodoma začne opisovati umorjenega sina kot dobrega mladeniča, ki je bil v veliko podporo družini, tihega, mirnega značaja, ki ni poznal skoro nobenih razvad. Tistega usodnega dne ni bilo fanta domov. Naslednjega dne tudi ne. Oče ga je začel iskati in je zadovo naznanil krajevni oblasti. Obtoženec se je nekako sam izdal, ker se je zanimal za usodo umorjenega. Oče umorjenega je sam naznanil storilca. Našel je sina v gozdiču ob križišču ceste, ki gre v Ricmanje, oziroma v Bazovico. Fant je ležal vzrak, pokrit z borovimi vejami, z razbito glavo, že načel od golazni.

Nesrečni mož je nato v preprostitih besedah še enkrat orisal, kaj pomeni izguba fantiča za njegovo družino in prosil je porotnike pravičnega zadoščenja.

Obraznava se nadaljuje zelo hitro. Ni skoro mogoče zasledovati pričanja vseh prič. Ako ne pride do močnejših incidentov, bo usoda Bernetiča zapetena že koncem drugega zasedanja porote v tej obravnavi.

Zastitjevanje prič: Grčji Marija je bila na veselici v Trebčah. Bernetič je plačal več pokalic z bankovcem za 50 lir. Bil je veselo razpoložen, kot vedno.

Franc Križmančič je delal z Bernetičem približno en mesec pred zločinom. Ni bil hudoben in ne nasilen vedno vesel in ni nikdar tožil o bolečinah v glavi. V gostilni na Katinari so spili vsak po pol litra vina. V drugi gostilni so pili pivo. V pondeljek je prišel obtoženec na delo popoldne. V torek je ostal malo časa na delu.

Vilhelm Bizjak, gostilničar na Katinari, pove, da je obtoženec v resnici pil v njegovi gostilni na dan zločina.

Vincenc Vodopivec je slišal v gostilni prepri, v katerega je bil vpleten tudi Bernetič.

Mihail Kocjan, bivši župan Bazovice, je sam pomagal aretirati zločince in pove, da je ta šel s karabinerji ne da bi se zoperstavljal. Ve, da je obtoženec večkrat tožil o bolečinah v glavi, ne ve pa od kdaj da čuti te bolečine. On je našel zločince na ga predal oblasti.

Križmančič Vida je prejela razglednico, katero ji je pisal obtože-

nec. Bila je na plesu. Tam ni našla Bernetiča. Sele pomeje ga je zagledala. Potem so šli skupaj v Padrihah v gostino. Bernetič ji je večkrat tožil o bolečinah v glavi. Mihail Grčji pozna obtoženca kot otroka. Bernetič je zelo trpel v glavi in uganjal večkrat nesmiselnosti.

Franklika Kocjan pove, da Bernetič nekdanji ni hotel ubiti nake mačke, četudi mu je ponujala 5 hr, češ, da se mu mačka smili. Tako gre obravnava naprej. Vsa ta pričevanja pripravijo Bernetičevega branitelja dr. Ivana Kezicha do govora, v katerem zahteva, da se Bernetič preda psihijatru v pregled.

Odvetnik Kezich pravi:

Bernetič je danes pojasnil nekaj, kar prej ni povedal in sicer, da trpi v glavi. Kakšna je ta bolezen, ne vemo. Toda o tem se govori v obravnavi. Zločin je zase strašen in toliko večja je naša dolžnost, da predremo v najskrivnejše kotičke njegove duše. Pripeljali smo za to priče, kakor velava zakon. Priče so nam dale neko nejasno sliko o tej bolezi.

Vi veste, g. predsednik, s kakšnim čustvom se mi sužnji toge lotevamo takih obravnav in da ni naš namen v tem drugi, kot istanje pravice. Tej ne morem zadoštili brez spričevala.

Ta človek, ki je dovršil nezjo-studnejši zločin, ki je tako grenko plakal po zločinu, ki ga najdemo tu mirnega, tako čudno mirnega, ki je bil tako miren dan po zločinu, drugi dan po zločinu, ta človek je ravnal drugače kot drugi ljudje.

Odvetnik Sandro, zastopnik civilne stranke, se protivi predlogu brambe.

Državni pravdnik je tudi mnenja, da ni v obravnavi elementov, ki bi opravičili psihijatrični pregled obtoženca. Ako pridejo v obravnavi na dan ti elementi, se on — državni pravdnik — ne bo protivil uporabi člena 399 zak. kaz. proc., ki ukazuje pregled obtoženčeve psihe.

Tudi odvetnik Polucci, ki skupno z odvetnikom Kezichem brani Bernetiča se vnelo poteguje za spričevala psihijatrov. »Ne jemljite nam luči, ko gre za tak zločin, ne jemljite nam luči znanosti, ko smo v dvomu. Ne — normalen človek bi ne dal domov zaslužka in šel na ples — ne bi umoril za osemdeset lir človeka, medtem ko par mesecev prej ni hotel za pet lir ubiti mačke.«

Incident, ki ga na ta način iz-zove bramba, se ne razreši, ker naznanil predsednik, da bo o rešitvi poročal jutri, v petek, zjutraj. Danes porota ne zaseda.

Vesti z Goriškega

Tolmin: Odobritev ukrepa o krib. Martinacci glede odstopa zemljišča nacional. ustanovi «Italia Redenta».

3) - ZADEVE, KI SO SE ODOBRI-LE POGOJNO OZ. DELNO

Gabrijle, Steverjan, Renče, Vrab-
še: Pripis k pokrajinskemu u-
ruženju samobitnih činiteljev.

Bovec: Družinski davek za leto 1927.

Skrilje: Davek na vozila in slu-
žinčad.

Vrtojba: Rekurs Andreja Kebra
proti davku na obrt, trgovino in
patente.

4) - ZADEVE, V KATERIH SE JE
IZRAŽILO UGODNO MNENJE

Gorica: Nakup hiše in dvorišča
od Aleksandra Lavaronija (Via
Sauro št. 20 poleg gostilne Prin-
čičeve) in enega kosa zemljišča
od Josipa Loria.

5) - ZADEVE, KI SO SE ODLO-
ZILE

Sp. Idrija: Davek na živino.
Pokrajinska uprava: Znižanje
vozarine po železnica deželni
uradnikom.

Lokavec: Rekurs Petra Culota.
Šempas: Rekurs Ivana Rijavca
zoper družinski davek za l. 1925.

Štanjel: Odpust plačevanja kav-
cije Ivanu Svaglju.

6) - ZADEVE, KI SO SE ZAVR-
NILE

Šempas: Rekurs Antona Grud-
na zoper družinski davek in Ma-
teveža Komela zoper družinski da-
vek za l. 1925. in 1927.

Vrtojba: Rekurs Andreja Kebra
zoper letni davek na licence.

Izpred sodišča

Obtožen, da je po krivem prisegel

Pred goriskim kazenskim so-
diščem se je moral zagovarjati nek
Anton Kosmač iz Modreje pri Ba-
či, ker je bil obdolžen krivega pri-
čevanja pred sodnijo v Tolminu.
Priča je namreč, da sta dva psa, ki
sta napadla nekoga Petra Vuga,
bivšega orožnika v Gorici, bila pri-
vezana, ker pa ni odgovarjalo resni-
cni. Obtoženec pravi, da ga niso
dobro razumeli, ker je govoril slo-
vensko. Rekel da je, da sta bila
psa tisti večer, ključ prepovedi
gospodarija, prosta. Sodišče ga je
oprostilo.

Ker so prekoračili mejo

Obtoženi so bili Ivan Just, Mari-
ja Hladnik ter Ivan Bogataj, da so
prekoračili državno mejo brez po-
tnege lista. Ivan Just je bil obtožen
še posebej, da je hotel podkupiti
finančnega stražnika ter da je vo-
sil pri sebi nož prepovedane ve-
likosti.

Just se zagovarja, da je prišel iz
Amerike pred kratkim, zato ni
mogel poznati meje. Nosil je s se-
boj nož, ker ni vedel, da je to pre-
povedano. Trdi da ni hotel podku-
piti finančnega stražnika.

Finančna stražnika sta potrdila
obtožbo.

Sodišče je kaznovalo Ivana Jus-
ta s 3 meseci in 3 dnevi zapora ter
s 50 lir globe. Toda vse to je po-
gumno. Mariji Hladnik je prisodilo
10 dni zapora. Ivani Bogataj pa
3 mesece pogojne ječe.

SRPENICA.

Smrtna kosa.

Kruta smrt je iztrgala iz naše
srede, v cvetu mladosti, prijublje-
nega 22-letnega mladeniča Ludvika
Trebše, poštnega uradnika,
domačina. Z njim smo izgubili
vrlega fanta ter značajnega dru-
žabnika in druženca.

Njemu večni sladki sen, težko
prizadeji družini naše iskreno so-

DOLENJA TRIBUŠA

Tatovi in novi zvonovi

Sporočajo nam:
Predzadnji terek po noči je
nekaj vlomilcev poskušal s tatim-
skim namenom prodrati zid v
trgovinske prostore g. Rijavca v
naši vasi. Domači ga niso sli-
šali pri kopanju zida in malo
je manjkalo, da ga ni preluh-
njalo. Na srečo ga je zalotil pri
delu nekdo, ki je slučajno šel
mimo, ter ga odgnal.

Dobili smo nove zvonove. Za-
nimivo je, kako smo jih vozili
v cerkev. Gospod župnik je nam-
reč najel voznika za prevoz zvo-
nov z druge vasi. To pa ni bilo
pogodu domačim fantom iz na-
še vasi, zato so sklenili, da
bodo sami preskrbeli za pre-
voz. Ko so namreč od župnika
najeti vozniki prenočevali na
Slapu in hoteli drugi dan pelja-
ti dalje zvonove v Tribušo, so
tribuški fantje najeli avtomor-

bil, se odpeljali na Slap in pri-
pregli k avtomobilu vozove z
zvonovi ter odpeljali vse sku-
paj v cerkev ter jo nato zaprli.
Bili so namreč užaljeni, da g.
župnik ni najel njih. Za dostoj-
nim sprejem novih zvonov so
dekleta že pridno opelila sla-
voloke ter jih okrasila z venci.

VIPAVA

Razdeljevanje gozda.

V kratkem se prične pri nas raz-
deljevanje gozda, ki je bil do sedaj
skupna last občanov, ki so v njem
imeli svoje «deleže». Gozd bodo se-
daj razdelili tako, da bo na go-
stave upravičenca do «deleža» pri-
šel kos gozda v njegovo popolno
last, s katero razpolaga, kakor
hoče. Le v slučaju, da bo svoj kos
gozda popolnoma posekal, bo pri-
moran ga znova nasaditi na svoje
lastne stroške, da tako ne bo tr-
pelo prekoristno gojenje gozdar-
stva, posebno ker ima naš Nanos
kolikor toliko že krasno lice in
je vedno izpostavljen nadležni
burji. Razdelitev gozda se med
ljudstvom popolnoma odobrava,
ker je vsakdo prepričan, da bo svo-
jo lastnino bolj skrbno čuval in
svoj lastni gozd bolj gojil.

Iz tržaške pokrajine

IZ BORŠTA

Dovolite g. urednik, da tudi
mi napišemo par vrstic za Vaš
cenjeni dnevnik. Gotovo se bo-
ste čudili temu našemu — skoraj
bi se reklo — sovraženemu
dopisu, toda stvar je tako resna,
da se ne more več molčati.

Dogaja se namreč nekaj ne-
delež zaporedoma, da po avema-
riji vidiš polno vas mladine,
posebno pa še 15-16 letnih fan-
tičev. Gotovo si boš mislil, dra-
gi čitatelj, da smo to sami do-
mači fantje, toda motiš se, to
je večina naših sosedov kakor
na pr. iz Boljunca itd. Nič ne
bi imeli mi proti temu, ako bi
fantje lepo mirno šli svojo pot,
kakor delajo starejši, toda
stvar ni tako. Kadar se ti mla-
deniči do dobrega napijejo, po-
tem se začne pravo razsajanje:
razbijajo se vrata, mečijo tra-
movo čez cesto, opeka s streh,
vmes seveda kričanje, ki drami
ljudi in jim povzroča strah. Ta-
ko junaško delo smo imeli pri-
loko opazovati preteklo nedeljo,
pri katerem se je še najbolj od-
likovalo neko še prav mlado
fante. Fantje Boljunčani, ne
tako naprej, posebno vam sta-
rejšim fantom polagamo na sr-
ce, da mladež bolj poučite, kaj
je grdo in slabo in kaj je lepo
in prav.

S tem, dragi fantje, zaključu-
jemo naš skromni dopis, želeč,
da bi se kaj takega več ne do-
gajalo med nami. — Fantovska
Boršt.

Reška pokrajina

VREMSKI BRITOF

V petek, 2. t. m., smo položili
k večnemu počitku tukajšnjega
trgovca Janka Dekleva. Z njim
je izginil ugleden mož, ki je u-
žival splošno spoštovanje radi
svoje naobrazbe in dobrih in-
to je posebno dokazal njegov
pogreb. Ko so domači pevci pred
hišo žalostno odpevali srce sega-
joči «Vigred», se je razvil žalni
sprevod, kakršnega Vremski
Britof še ni videl. V dolgi, ne-
pregledni vrsti so bile zastopa-
ne vse vasi od Postojne do Se-
žane in od Trsta do Prestranka.
Ko so utihnili na pokopališču
zadnji akordi nagrobnice «Bla-
gor mu», je stopil k odprtemu
grbu g. Albin Strekelj, ki se je v
toplih besedah poslovil od svo-
jega prijatelja. Govoril je pred
vsem o plemenitem srcu pokoj-
nika, katero je bilo odprto vsa-
kemu, ki je trkal na njegova
vrata. Z veselimi se je veselil, z
žalostnimi je delil žalost. Vrem-
ska dolina mora plakati za ta-
kim možem.

In res so se solzile oči nepre-
gledne množice, ko se je po-
slavljala od svojega prijatelja
in dobrotnika.

Znanost in umetnost

Franco Alfano

(K letošnji operni sezoni)

Troje je činitelj sodobne
italijanske operne glasbe: Fran-
cesco Malipiero, Ildebrando Piz-
zetti in Franco Alfano. Četudi
so si v iskanju izraznih sred-
stev dokaj različni, vendar se v
osnovnem principu umetniškega
ustvarjanja bistveno ne razli-
kujejo. Vsi trije so si edini v
tem, da hočejo s svojo umet-
nostjo preskočiti XIX. stoletje
in se združiti z umetnostjo ita-
lijanskih klasikov. V tem, da
iščejo v tradicijah svojega na-
roda vzročnost današnjega bi-
stva, se tedaj močno približuje-
jo ruski moderni in Malipiero
sam trdi: «Obnovitev naše sta-
re, velike umetnosti se je uve-
ljavila predvsem z vzpostavitvi-
jo gregorjanskega korala, ki za-
vzema pri Italijanih isto mesto,
kakršno zavzema narodna pe-
sem pri mlajši ruski šoli.» (Re-
vue Musicale, 1. I. 1927.). Sploh
je Malipiero navdušen zastop-
nik mlajše italijanske šole, ki
skuša izkoristiti vsako priliko,
da uveljavi svoje misli in na-
zore. O tem so nam priča nje-
govi številni spisi in celo nje-
gova dela, kjer često parodira
lirično opero preteklega sto-
letja. Pri uresničevanju svojega
ideala mu je pač najbližja sim-
fonična glasba, ker ga pri odru-
ovira silna tradicija italijanske-
ga preteklega stoletja. Vendar
se je tudi na tem polju poizku-
sil («Sedmero pesmi», «Orfeje»
i. dr.), kjer stremi za tem, da bi
ustvaril čisto novo odrsko delo,
na povsem novi podlagi in brez
nikake opore v romantični ope-
ri. V «Sedmero pesmi» nam
prikaže sedmero povsem razli-
čnih dejanj, brez nikake zveze,
za vsako izmed katerih si je iz-
bral drugačno besedilo italijan-
skih «settecentistov». V bistvu
niso tedaj to nič drugega kot
pesmi, prirejane za oder in pri-
merno inscenirane. Nekaj dru-
gačnega je «Orfeje», ki se vsaj
nekoliko približuje strukturi
bivše opere, a tudi to je preveč
smel poizkus, da bi ne naletel
na odpor občinstva in kritike.

Zato se Malipiero kot operni
skladatelj ni preveč obnesel,
vendar je on na tem polju še
najbolj samonik. Toliko bolj
pa se s tem vprašanjem bavi
Pizzetti, a s povsem drugačnega
stališča. Njemu služi kot izho-
dišče ravno ono gledališče, pro-
ti kateremu se Malipiero tako
trdovratno bori, le da skuša
Pizzetti opero 20. stoletja izpo-
ložit, oplenititi in spraviti
v sklad z zahtevami sodobne
glasbene estetike. «Zanj je ope-
ra v bistvu glasbena drama, to
se pravi življenje v nastajanju,
delovanju in ne zamaknjenost,
ki se mora izogibati vseh liri-
čnih oaz, pravih zastojev, kjer
se gibanje drame ustavi, zagati
in izgubi svojo dinamično spo-
sobnost» (G. M. Gatti v L'Es-
ame, september-oktober 1924.).
Zato se v svojih delih izogiba
takih liričnih momentov, da
lahko osredotoči vsa svoja sred-
stva v iskanju silnega drama-
tičnega izraza. V tem smislu so
spisana njegova številna oder-
ska dela, med katerimi pred-
njačita «Fedra» in «Džehor in
Jaele».

Tako opažamo na eni strani
Malipiero, izrazitega simfoni-
čnega skladatelja, ki se dotak-
ne opere le zato, da ji odreče
vse one sposobnosti, ki jih je bi-
la pridobila v teku svojega
podnega 19. stoletja, ker je na-
vdušen oboževatelj starejših
klasikov, h katerim bi se rad
povrnul. Na drugi strani pa stoji
Pizzetti, izrazito operni skla-
datelj, ki se sicer bori proti roman-
tični operi, a se je ne more tako
zlepa otresti. Franco Alfano
tvori med tema dvema nekako
zlato sredino. Bližji je Malipie-

ru, kadar ima za vzornike Mon-
teverdijske, Frescobaldijske in dru-
ge, a je v operi še vedno suženj,
sicer v manjši meri, melodra-
ma. O svoji glasbeni estetiki je
pisal v različnih listih, kjer pri-
znava, da je stremel za uresni-
čenjem neke pevne glasbene
drame, to se pravi dati petju
tako prostost, da bi lahko stalo
samo zase, brez pomoči harmo-
nije. (A. de Angelis: «Diziona-
rio dei Musicisti»).

Franco Alfano se je rodil v
Posillipu pri Neapolju 8. marca
1876. Studiral je prvotno v svo-
jem rojstnem mestu, pozneje
na Lipskem. Bivanje na Nem-
škem mu je veliko koristilo,
ker si je zamogel razširiti ob-
zorje in otresti vseh onih vpliv-
ov, katerim bi se v domovini
ni mogel izogniti. V Breslavu je
prvič nastopil kot operni skla-
datelj («La fonte di Enchir»),
nekaj let pozneje pa se je pre-
selil v Pariz, kjer je nastopil s
par baleti. Njegovo prvo va-
žnejše delo pa je «Vstajenje», na
besedilo Tolstega, ki se letos pr-
vič izvaja v Trstu, čeravno je
delo dokaj staro (1904.). V tem
delu pričenja prevladovati oni
princip, ki je kakor umetniška
morala Alfana: iz zla v dobro.
Princip, ki kot praktična nor-
ma, kakor jo on sam označa, ni-
ma vrednosti enake vsem ab-
strakcijam, četudi etičnega zna-
čaja, ki pa ima za nas estetično
važnost, ravno zato ker se zdi
vrskana v notranjo izraznost
njegove glasbe» (Guido Pan-
nain). Čeravno se Alfano v tem
delu ne prikaže še v vsej svoji
izraziti, samonikli naravi, ker
je bilo svedobno gledališče
preveč pod gospodstvom ver-
sične šole, vendar si je s tem de-
lom zaslužil ono ime, ki ga je
poneslo v svet. Naslednje delo
«Il principe Zilah» ni imelo
zelo velikega uspeha in Alfano
sam ga ni spisal z velikim vse-
ljem. Čutil je, da je med nje-
govim umetniškim principom in
takratnim gledališčem prevelik
prepad, da bi ga bilo mogoče
prekoračiti neposredno. Zato se
je posvetil simfonični glasbi, ki
mu je dala priliko, da se pribli-
ža k italijanskim klasikom sim-
fonične glasbe. Nastala so dela
kot «Suitta romantica» in «Sin-
fonia in mi», ki so mejniki so-
dobne italijanske simfonike.
Šele ko si je na tem polju osvoh-
nil popolno oblast nad svojo u-
metniško osebnostjo, se je po-
vrnil k gledališču (L'ombra di
don Giovanni, La Leggenda di
Sakuntala, Madonna Imperia),
kjer je zamogel uresničiti svoj
umetniški ideal popolnoma
prost zunanjih vplivov.

ZAHVALA.

V dolgotrajni bolezni in ob smrti nepozabnega očeta oz. brata, strica itd. gospoda

JANKOTA DEKLEVA

smo prešli premnogo izrazov naklonjenosti in sočustvovanja. Čutimo dolžnost, da se tem potom še posebej zahvalimo g. dr. Francu Ambrožiču za večjo in požrtvovalno zdravniško pomoč, preč. g. župniku Gaberščku za duševno tolažbo in spremstvo na zadnji poti, dalje gosp. podesa inž. Zasso, zastopnikom premogokopne direkcije in upravnistvu lista «Edinost» ter tukajšnj. učiteljskemu zboru za čašče spremstvo, nadalje domačemu pevskemu zboru pod vodstvom preč. g. župnika Martina Gorše za tolažilno petje, postojanskim pevcem, ki so prihiteli tako od daleč, da izkažejo pokojniku zadnjo čast, g. Albinu Streklju za ganljiv nagrobni govor ter premnogim darovalcem prekrasnih vencev in cvetja.

Slednjič naj bode zagotovljena naša hvaležnost vsem onim, ki so pokojniku v bolezni na katerikoli način izkazali pozornost in vsej množici, ki je prihitela od blizu in daleč, da ga spremi na zadnji poti.

VREMSKI BRITOF, dne 6. decembra 1927.

Zalujoči ostali.

ZAHVALA.

Za vse ganljive dokaze sočutja, ki so nam došli ob priliki smrti našega dragega očeta

JOSIPA SARDOČA

se vsem blagim srcem iskreno zahvaljujemo.

Posebno smo hvaležni g. profesorju Filipu Terčelju, ki je pokojnika prevedel s tolažili sv. vere. Naša zahvala naj gre g. zdravniku dr. J. Silviju Morpurgo, ki je vestno in požrtvovalno oskrboval pokojnika. Zahvaljujemo se gg. pevcem za žalostinke, vsem prijateljem, znancem, ki so pokojnika spremili na poslednji poti in sploh vsem, ki so nam izkazali svojo naklonjenost in sočutje. Vsem Bog plačaj!

Sv. maša zadušnica za pokojnega se bo brala v petek dne 9. t. m. ob 7. uri jutraj v cerkvi sv. Ivana.

GORICA, 6. decembra 1927. Družina Sardočeva in sorodniki.

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Fabio Filzi 23, pouk in prevodi v vseh jezikih. 1512

SPALNI divani, otomane navadni in luksuzni. Ferjancic, tapetnik, via S. Maurizio 9. 1579

ŠTEDIŠNIK se prodaja za L. 180. Via Media 6, kovač. 1590

KVAS Società Ligure Lombarda, Trst, Piazza Scorsola 3, Telefon 32-37 je najboljši po moči, trajanju in izdatnosti. Zastopnik v Cerknem: Maks Štucin. 1641

FIAT-Dunaj kamijon, vozi 5 ton, z novimi gumijami, se prodaja za 17.000 lir. Izredna prilika. Monfalcone Casella postale 13. 1649

ACQUA DELL'ALABARDA, vsebuje kina in je najboljšo sredstvo proti izpadanju lasi. Lekarna Castellonovich, lastnik F. Bolaffio, Trst, Via Giuliani 42 (Sv. Jakob); v Gorici: Fiegl, Via Carducci 9. 1594

HISA, gospodarska poslopja in posvetstvo je napredaj pri Ivanki Bubač v Šapjanah št. 44, lega železniška postaja Šapjane. Cena po dogovoru. 1654

IZREDNA PRILIKA! Vred bolezni od-
dam dobro vpeljano skladišče v aredini
mesta. S. Lazzaro 6. 1653

SOBICA, čedna, se odda postenemu de-
lavcu. Via Poniziana 62, vrata 11. 1651

UCENEC, krepak, od 15 let naprej, se
sprejme v pekarsko obrt. Franc Jančar,
Divča. 1652

PAZITE! Najboljše, najlepše, najcenejše
obuvali dobite pri Rebu - Trst - Car-
ducci 36. 1158

V GORICI - OREFICERIA MODERNA,
Corso Verdi 13, ure, srebrnina, zlate-
nina po zmernih cenah. Poprave ur se
izvaja točno in hitro. Kupuje se
srebrn in zlat denar. Najboljše cene.
1597

ZALOGA papirja. Uvoz in izvoz na vse
kraje. Cene ugodne. Tvrda G. Dolinar,
in Ugo Polonio 5, Trst. 1452

RABICA, avtorizirana, sprejema noseče.
Govori slovensko. Slavec, via Giulia 29.
1592

Kino „Ideal“ - Opčine

Danes od 16. naprej — zadnji dan

„Kraljica mode“

Izreden film za gospe.

V petek, soboto in nedeljo se bo vpriporil
toliko pričakovani film

Dunajski stori in modri Dunaj

Iz opere: „An der schönen, blauen Donau“

Ne zamudite! Ne zamudite!

ŠIRITE

„Naš glas“

Mesečno družinsko revijo!

Naročnina za celo leto 16 L

Naslov:

Trieste, Casella postale 348

PODLISTEK

Črni lovec

Zgodovinski roman iz kanadske
prošlosti (66)

Spisal James Oliver Curwood
Prevel France Magajna.

Ni ji povedal v tistem trenutku,
ki je Bigot držal njeno roko in ko
so njene oči tako goreče zrle v
njegove, da je v tistem trenutku
zagledal pri odprtih vratih za hip
obraz de Peana, ki se je režal,
zmagoslavno, namigavajoče, poln
ostudne pomenljivosti. V tem
kratkem hipu je odkril, kar bi od-
krile samo bliskovito hitre oči
Črnega loveca — odkril in spoznal je
Bigotovo dušo vso golo in nago.
Ko je Bigot pol ure kasneje
vstopil v sobo, je takoj zaslišal
spremembo. Aničin obraz je bil

močno zardel, Davidov je bil hla-
den in bled. Napravil je hitro za-
ključke, ki so bili napačni. Radi
Nancice Lotbinière sta se spila.
Bigotova obzirnost je bila brez-
hibna. Kazal se je, da ni opazil
ničesar in povedal je Davidu, da
je pravkar prejel prošnjo od Pe-
tra Gagnona, ki želi, da bi David
stanoval z njim v njegovem sta-
novanju, ki bo dvema povsem za-
doščalo, kajti zelo želi imeti tova-
riša pri sebi. Nato je Bigot poda-
ril Anici veliko rdečo rožo, ki jo
je držal v roki. V cvetličnjaku
vzgojeni cveti so bili v Quebecu
zelo redki in njegov dar bi razve-
seli kraljico.

Aničina rdečica se je poglobila
še bolj. Beseda, s katerimi se mu
je zahvalila, so ji nekoliko trepe-
tale.

Še vedno obziren je Bigot v ko-
tiji sedel poleg Davida. Presene-

čen je bil, ko ga je Anica prosila,
naj jo odpelje zopet v samostan.
«Kaj, pokvariti hočete naš iz-
let», jo je šaljivo pokaral, vkljub
temu se je resnično razočaranje
izražalo v njegovem glasu, razo-
čaranje, ki ga niti ni poskušal
zakriti. «Ali je mogoče, Anica?»
«Obžalujem», je dejala Anica.

David ni rekel ničesar, le gledal
je naravnost predse. Bigot ni ho-
tel dekle siliti, da ostane, dasi
bi rad. Končno je pa bilo zanj
kakor nalašč, da je prišlo do pre-
loma med Anico in Davidom.

David ji je pomagal iz kočije,
kakor ji je že stokrat pomagal iz
čolna. V nagradi mu ni mehko
stisnila roke kot je storila vedno,
le dotaknila se ga je s konci pr-
stov. On sam se pa tudi ni po-
trudil, da bi dobil kaj več. Ne-
smehnil se je in priklonil ter re-
kel zбоgom, in zopet tako, kakor

da bi bil ob njeni strani Črni lo-
vec.

S hitrim, gorkim smehljajem
se je ozrla v Bigota.

«Rožo bom čuvala kakor zaklad,
monsieur», je rekla in ju zapu-
stila.

Bigot se je tolažeče smejal, ko
sta se odpeljala.
«Nikar si tega preveč ne jemljite
k srcu, David», ga je tolažil.
«To, da ste poljubili Nancico Lot-
binière, ni tako velik zločin, da
bi se radi njega dolgo kujala, dasi
je mogoče, da se bo navadila vi-
hetti ta prestopke nad vašo glavo
kot vedno preteči meč. Par dieu,
te ženskel»

Ni kazal, da pogreša Anice in
ko sta se peljala navzdol po uli-
cah, da vidita, če so pripravljena
večala za usmrčenje, ki se bo iz-
vršilo zvečer ob solnčnem zatonu,
je pripovedoval veselo zgodbo o

rablju Jeanu Rathier. Pristni epos
je ta zgodba, je menil Bigot, in
ne bi smela zatiniti v zgodovini,
kar pa se bo najbrž kmalu zgodilo.
Jean je umoril osemnajstletno
dekletko, neko Jeanno Couc — usoda
je neki hotela, da je žrtev imela
tako krstno ime kot morilec. Rath-
ier je bil sojen in obsojen na
smrt na vešilih, prej pa naj bi mu
pomolili noge z železnim drogom.
Obsojda je bila potrjena, a kar
nenadoma se je pojavila nepred-
videna zapreka. Uradni rabelj je
umrl. V tej zadregi so uradniki

Novosti iz znanstvenega področja

1. Vpliv visokogorskega podnebja na človeški organizem

Angleški fiziolog in potovalec Barcroft si je nadel zanimivo nalogo, da bo preiskal vplive visokogorskega podnebja na človeški organizem. V to svrhu je priredil ekspedicijo med prebivalce Visokega Peruja. Njegova proučevanja so se vršila v krajih, ki ležijo od 3360-5000 m nad morsk gladino. To so pretežno kraji, katerih prebivalstvo se bavi s težkim rudarskim delom. Očrta je tam že tako redko, da omrtvičuje delovanje človeških organov in ljudje so prisiljeni, da posegajo po raznih sredstvih, ki to delovanje vsaj začasno pospešujejo. Zelo je razširjeno med njimi zvečenje kokainnih listov, ki vsebujejo med drugim dražili snov, iz katere pridružujejo kokain. Barcroft si razlaga na ta način nenavadno živahnost in potrebo po gibanju, ki so ji podvrženi prebivalci Visokega Peruja. Njih žene zelo rade plešejo in so zmogljive vzdržati včasih do pet ur v tem opravilu, ne da bi kazale najmanjše utrujenosti.

Se bolj zanimive so posledice, ki jih povzroča stalno bivanje v visokih legah na človeško telo že na zunaj. Barcroft je meril prsne koše peruanskih domačinov in je ugotovil, da je v goratih krajih njih povprečna širina okoli 15% večja nego v nižavi. To bi bilo razumljivo, ker potrebujejo pljuča v visokih radi redkejšega zraku hitrejšega in globljega vdihavanja. Prsti peruanskih delavcev so tam veliki in debeli kakor bobenski bati.

Človek, ki živi dalj časa v Andah, dobi modrikasto kožno barvo, ki pa postane takoj rožnata, če vdihava dotičnik kisik ali če se popelje v nižje lege. Ta modra barva kože je torej posledica dejstva, da je v visokini manj kisika nego v nižjih zračnih plasteh. Barcroft opozarja v tem pogledu na sličen pojav pri zadavljenih ljudeh, ki postanejo pred smrtjo tudi vsi modri v obraz. Z merjenjem je ugotovil, da je kri andskega človeka nasičena povprečno s komaj 85% one množine kisika, ki jo hrani v sebi kri nižinskega človeka.

Sposobnost do duševnega dela je v visokem ozračju zmanjšana in se omejuje na najbolj preproste zadeve. Zanimljivo je, da če hočejo izvršiti kakšno težje računsko delo, so na pr. prisiljeni odpovedati v nižinske kraje. Kri normalnega človeka vsebuje povprečno 5 milijonov rdečih krvnih teles. Barcroft pa je dognal, da se to število pri gorjancih v Andah pomnoži na kakšnih 7 milijonov. To zaradi tega, ker je kostni mozeg pri njih v življenju delovanju in ker spravlja v krvni obtok več mladih rdečih teles, nego starih pomre.

Zelo značilno je to, da kaže kri v takšnih vročinah pretežno alkalni reakcijo, če prav se kemično ni spremenila na videz čisto nič. To pomeni, da so rdeča telesa zmogljiva navezati na se več kisika nego med doljenjci. Podrobneje pa ta pojav še ni proučen. Tudi tkanine gorjancevega telesa izkoriščajo manjšo množino kisika v krvi bolj nego pri drugih ljudeh. In to je dobro, ker je težko telesno delo v visokogorskih rudnikih mogoče samo zavoljo tega dejstva.

V splošnem se počuti andsko ljudstvo, kar se tiče zdravja, izvrstno. Trpi kakšenkrat na vnetju dihalnih organov, pa tudi to velja bolj za one ljudi, ki še niso dolgo časa naseljeni v Visokem Peruju. Aklimatizacija, počasno prilagodenje visokemu podnebju, izvršuje tu čudeže. Barcroft je prepričan, da bi mogel človek z lahkoto in brez pomoči aparatov s kisikom stopiti na najvišji vrh sveta, če bi se polagoma navajal na njegove značilne prilike. Kakor znano, je skušala zadnja angleška ekspedicija na Mount Everest približno na ta način izvršiti svojo nalogo in jo je izvršila tudi v resnici bolj nego vse prejšnje ekspedicije.

— Domače in tuje živali. I. Sešavci. Založila Jugosloven. knjigarna v Ljubljani. Cena Din. 30. Za Miklavža in Božič je izdala Jugoslovenska knjigarna krasno ilustrirano knjigo za malčke in za šolarje. Knjiga prinaša 156 slik naših četrtenožnih živali, katere bo gledal z velikim zanimanjem in veseljem še soloneobvezni otrok v dolgih zimskih večerih, ko se bo grel pri gorki peči; s haskom in rad jo bo jemal v roke ljudskošolski učenec in srednješolec ter se s pomočjo knjige nazorno učil

opisovati živali, o katerih se je pravkar v šoli govorilo. Oprema knjige je prvovrstna in slike živali so izvrstno zadete. Knjiga je tiskana na zelo finem papirju in ima med posameznimi slikami valovni papir. Iskreno želimo, da bi se zbirka, ki prinaša v I. zvezku sesalce, kmalu tako opremljena, nadaljevala ter prinesla še ostale vrste živali na pr. ptice, rabe, golaze, hrošče, metulje itd. Cena Din. 30 za tako zbirko je skrajno nizka.

Tolstojeva hiša v Moskvi

Dne 10. septembra leta 1928. bo preteklo 100 let, odkar je zagledal luč sveta veliki ruski pisatelj Lev Nikolajevič Tolstoj. Ta dan bodo po vsej Rusiji slovesno praznovali. Izšle bodo posebne izdaje izbranih Tolstojevih del. Temu prazniku pa bodo dali Rusi tudi drugače veličasten vnanji vidik. Obnovili bodo posestvo v Jasni Poljani. Odprli bodo Tolstojev muzej v Moskvi in enak muzej v Leningradu. Obnovili bodo tudi hišo, v kateri je preživel Tolstoj nad dvajset zim v Moskvi.

Ta hiša je bila odprta javnosti že ob šestdesetdesetem rojstnem dnevu velikega pisatelja in misleca.

Ta hiša stoji na periferiji Moskve in jo je Tolstoj kupil leta 1882., ter jo je določil za prezimovališče svoji družini. On sam je le zelo nerad bival po zimi v Moskvi. Ze takrat je bil viden preobrat v njegovem življenjskem naziranju, ki je dovel do poznejše do razdora v njegovi družini. Kljub temu se je vdal želji svoje soproge, ki je želela po eni strani velikomestnega razvedrila, po drugi strani pa je hotela primerno vzgojiti najmlajše izmed sedmerih otrok. V zimi leta 1882. se je preselila družina prvič v Moskvo. Hiši je dal Tolstoj slovo šele 4. aprila leta 1901. Poprej pa je napisal odgovor Sinodu, ki ga je bil izobčil iz cerkve, šele na to se je podal v svoje stalno bivališče v Jasno Poljano. V svoji moskovski hiši je prenočeval samo še enkrat v letu 1909., ko je bil napravil obisk pri svojem prijatelju Cerkovnu.

Hiša stoji v ulici, ki se je prej imenovala Chamovnik, danes se imenoje Tolstojeva ulica. Hiša ni po svoji vnanosti nič posebnega. Bila je sezidana še pred požarom Moskve za časa Napoleona in se je ohranila baš zaradi tega, ker je bila od drugih poslopij zelo oddaljena. Tolstoj je bil dal dozdaj še eno nadstropje, v katerem se je nahajala sprejemna soba njegove žene, večja glasbena in plesna dvorana, kakor tudi sobe za goste. Vse v hiši je preprosto, pohištvo je tipično za preprosto aristokratsko hišo ob koncu devetnajstega stoletja. Stene so pokrite z družinskimi portreti in preprosto tapetirane. Ko so v letu 1920. začeli misliti na obnovo te hiše, so znesli vse skupaj, kar je spominjalo na Tolstojev bivanje v Moskvi. Združenemu trudu njegovih naslednikov, prijateljev in častilcev Tolstojevih se je treba zahvaliti, da se je hiša oprava obnovila v svojem prvotnem stanju, tako da je današnja slika najpopolnejša, ki jo je bilo sploh mogoče doseči.

Pred salonom in sprejemno sobo se nahaja prostor, v katerem so gostje oddajali svoje vizitke. Tu so dobili celo vrsto vizitk najimenitnejših osebnosti literarnega, umetniškega, toda tudi političnega in aristokratskega sveta. Med podpisih jih je dobili največ od slikarjev, kiparjev in glasbenikov, tudi se dobe podpisali cele Tolstojeve družine, a zelo malo je pripadnikov takozvanega velikega sveta. Med vizitkami so posebno zanimive od Rajnerja Marija Rilke, Skrijebina, Boborikina, Stolipina, Gagarina in drugih. Sobe, v katerih je Tolstoj stanoval in delal, so ločene od sprejemnih sob z majhnim temnim hodnikom in s stopnicami, ki jih je imenoval slikar Ge «katakomb». Te sobe so podobne nizkim kamram, njih stropi so komaj dva metra visoki. Vsa oprava je čudovito preprosta in jasno kaže sledove preprostega načina življenja, ki ga je živel Tolstoj zadnje tretjino svojega življenja in v katerem mu je sledila tudi njegova hči Marija. Tolstoj sam je preživel večino svojega moskovskega življenja v teh dveh malih sobah. Prva soba, ki meji na «katakomb», mu je služila za oblačilnico, v kateri je vsako jutro teloval. V tej sobi je bila tudi njegova delavnica, v kateri se je na čevljarstvu sedel, bavil s

čevljarstvom. V tej sobi najdemo še danes umivalnik, njegovo perilo in obleke, v katerih je stopal pred moskovsko občinstvo. V enem izmed kotov ležijo tri kilograme težke ročke, s katerimi je Tolstoj dan za dnem teloval. Na čevljarstvu stoji čku leži orodje, ki ga je rabil in par visokih čevljev, ki jih je bil izgotovil za svojega zeta Suhotina. Istočasno je opravljal Tolstoj tudi druga telesa dela, pospravljal je sam, cepil drva, nosil vodo, kuril v peči. Iz te delavnice se dospe v njegovo literarno in filozofsko delavnico.

Preprostost te sobe je čudovita. Prostor je tako nizek, da se človek z iztegnjeno roko lahko dotakne stropa. Štiri mala okna gledajo na dvorišče in na vrt. V sobi je le najpotrebnejše pohištvo, pred vsem ogromna pisalna miza. Tolstoj je bil zelo kratkoviden; in da se mu ni bilo treba upogibati, je skrajšal noge svojega stola za kakih deset centimetrov. Tako je sedel sklonjen globoko nad mizo, ob kateri je delal pogosto globoko v noč. Pri tem sta mu svetili največ dve sveči. V tej sobi sta naslikala slikarja Ge in Rjepin svoja najboljša pisateljeva portreta. Tu v tej sobi so ga obiskovali vsi tisti «temni» ljudje, kakor jih je imenovala njegova žena, ker so morali iti skozi salona v «katakomb», da so prišli do Tolstega. Med te «temne» ljudi so spadali tudi Maksim Gorki, Korolenko, Mihajlovski, Čehov, Leskov in drugi.

Sicer je Tolstojeva pisarna urejena kakor kaka tipična sprejemna soba. Vrsta usnjatih stolov dokazuje, da je imel Tolstoj večkrat cele družbe na obisku. Na velikem usnjatem divanu je Tolstoj večkrat tudi spal, če se je pozno vrnil domov in ni hotel ostalih vzemirjati. Navadno pa je spal v pritličju, kamor se je podal iz svoje slačilnice skozi «katakomb».

Njegova delavnica je bila priča važnih filozofsko-verskih del, katere je prepisovala njegova hči Marija. Njegova žena je prepisovala njegova dela le, dokler se je bavil s pisanjem romanov, pozneje mu je tako dela odklanjala. Njegova hči Marija je bivala radi tega ne daleč od očeta, v eni najpreprostejših sob celih hiše.

V tej moskovski delavnici so nastala sledeča filozofsko-verska dela Tolstega: «Kraljestvo božje je v nas», «Moja vera», «Kaj naj tedaj storimo?». Tudi lepo število leposlovnih del je v tej sobi napisal: «Vstajenje», «Oče Sergij», «Živi mrtvi» in druge.

Pritličje hiše do danes še ni obnovljeno. Uprava za obnovo zbira najprvo vse predmete, ki spominjajo na Tolstojev bivanje v tej hiši. To ni lahko delo, zakaj od leta 1911. do leta 1920. so bivali v tej hiši tuji ljudje, ki so marsikaj poškodovali ali odnesli. K sreči je bila Tolstojeva družina odpeljala premično premoženje iz hiše in ga shranila v različnih krajih. Vse te stvari danes iščejo in prinašajo na svoje staro mesto. Skoraj vse predmete, ki so se nanašali na Tolstojev osebno samo, se je posrečilo najti, tako da je Tolstojeva delavnica zelo dobro ohranjena. V teku leta bodo obnovili še ostali del hiše, tako da bo ob jubileju hiša v najlepšem redu.

Gospodarstvo

Optol revalutacije lire

na dohodke državnih financ

Da ne more biti revalutacija lire in z njo združeno padanje cen in začasno skrčenje trgovskega prometa brez gotovih posledic na dohodke državne zakladnice, je bilo vedno jasno. Najbolj opasna pa je bila dosežanja prehodna doba, katere je že prekoračila po zadnjih statističnih podatkih svoj kritični vrhunec. Zato je treba tem bolj uvaževati nadvse ugodno dejstvo, da se je prav lahko posrečilo vzdržati ravnotežje med državnimi dohodki in izdatki tekom prvih štirih mesecev (od julija do oktobra) tekočega finančnega leta, in sicer tako, da je bilo na koncu oktobra še 6 milijonov lir prebitka. Ravno kar obelodanjeni mesečni izvelek računov državne zakladnice nas o tem podučiti. Iz njega se da razbrati podatke, v koliko je revalutacija lire in dosežanja prehodna gospodarska doba vplivala na državne dohode.

V državnem proračunu, sestavljenem začetkom fin. leta, se je predvidevalo, da bodo znali vsi državni prijemki v pr-

vih štirih mesecih 6450 milijonov lir, v resnici so se pa znižali na 6.118 milijonov lir. Posrečilo se je pa tudi predvidevane izdatke znižati sorazmerno, tako da se vseeno izkazuje omenjeni prebitke 6 milijonov lir. Vlada vzdržuje tudi red v državnih financah in zato ni upravičen niti najmanjši dvom glede končnega uspeha. Zanimivo pa je, v koliko je gospodarska konjunktura dosedaj vplivala na posamezne vrste državnih dohodkov. Naj tukaj sledi par podatkov za čas od 1. julija do 31. oktobra (v milijonih lir):

Predvidevani prejemki mesečno: Državna podjetja (železnice in pošte) 22; izravni davki 452; prometni davek 308; davek na produkcijo 158; carinarnice 38; drugi direktni davki na konsum 42; monopoli 297; loterija 41; uvozna carina (quota di cambio) 125. — Resnični prejemki za postavke po isti vrsti kot zgoraj: julij: 3, 510, 346, 84, 108, 57, 268, 43, 117; avgust: 3, 421, 229, 124, 65, 43, 313, 36, 113; september: 3, 408, 200, 138, 43, 57, 306, 37, 96; oktober: 3, 400, 225, 142, 56, 57, 296, 49, 102.

Meseca oktobra se očituje torej izboljšanje ravno postavk, kot so prometni davek in davek na produkcijo, ki so vedno najbolj občutni pri menjavi konjunktura, kar dovoljuje sklep, da je bil vrhunec prehodne dobe prekoračen meseca septembra.

Fordov novi avto bo stal le 385 dolarjev (7080 lir), ime mu bo «Roadstar». Finejši tip bo nekaj dražji in sicer 570 dolarjev. Te popularne cene bodo povzročile popoln preobrat na sedanem trgu avtomobilov in je pričakovati konkurenčne borbe na nož ne samo med ameriški tovarnami, ampak tudi z evropskimi cenejšimi tipi. Do sedaj je dobil Ford že več sto tisoč naročil in se bo produkcija zvišala od 1000 avtomobilov dnevno na 3000. Ako pomislimo, da je gospodarska moč ameriškega prebivalstva dosti večja kot pri nas in ako upoštevamo ugodne kupne pogoje, po katerih je treba začetkom plačati v gotovini le 120 dolarjev, ostane pa le v mesečnih obrokih po 7 dolarjev, moramo priti do zaključka, da bo mogel v Združenih državah kupiti svoj «Roadstar» za 385 dol. vsakdo, ki le ni brezposeln.

Sovjetska Rusija je vendarle dobila posojilo v Združenih državah in sicer za enkrat v iznosu 40 milijonov dolarjev. Oglajajo se sedaj tudi v Angliji pri zainteresiranih bančnih krogih glasovi za zopetno vzpostavitev odnosov z Rusijo. Dovolili bi Rusiji posojilo 10 milijonov funtov, ako bi ona priznala predvojne dolgeve.

Draginski indeks (stroški za preživljanje) v Trstu so padli od junija naprej tako-le: junija 100, julija 98,70, avgusta 98,24, septembra 98,53 in oktobra 97,74. Za november uradni indeks še ni objavljen.

Novidne postavke v zunanji plačilni bilanci Italije, to so dohodki narodnega gospodarstva v prometu z inozemstvom, s katerimi se krije pasivni prebitke zunanje trgovine, so znašale za prvih sedem mesecev tekočega leta po uradni cenitvi 1.180 milijonov zlatih lir in sicer so k temu prispevale pošiljave izdelancev iz inozemstva s 300 milijoni, tujski promet s 600 milijoni in trgovinska mornarica z 280 milijoni zlatih lir.

SEMENA IN UMETNA GNOJILA

Tržaška kmet. družba v Trstu je prejela iz Nemčije svežo zalogo raznih vrtnih semen, kakor rdečo redkvico okroglo, zgodnji nizki in srednjevisoki grah, zgodnje zelje, solatno ali vrtno peso rdečo itd. Razen tega imamo v zalogi vsa ostala vrtna in poljska semena, trave, semen-sko rž, čebulček za sajenje in ostala semena za sedanjostev.

Umetna gnojila Tomažev žlindro, superfosfat, kalijevo sol, čilski soliter in žveplenokisli amonijak.

Kmetijske stroje Slomorenice «Mayfahrt», plug, brane, ter razno poljsko in vrtno orodje.

Slomorenice «Mayfahrt» ima v zalogi tudi Mlekarska zadruga v Trnovem.

Razne kmetijske stroje, katerih slučajno nimamo v zalogi, naročimo po želji naročnika od najboljših tu- in inozemskih tvrd.

TRŽ. KMET. DRUŽBA V TRSTU Ulica Torre Bianca 19, tel. 44-39.

Najprikladnejša skladišča izdelanih oblek za moške in dečke

„Alle Grandi Fabbriche“

Trst, Corso Garibaldi št. 10 — Telef. 31-21 nudijo stalno, popolno izbero

Izdelanih oblek Paletots Ranglan in površnikov

Zaloga sportnih in mornarskih oblek, paletots in površnikov za šolarje.

Bogata izbira vsakovrstnega sukna za OBLEKE po meri, ki se izdelujejo z jamstvom.

Krojačnica I. reda. Krojačnica I. reda.

NB. Blago, ki ne ugaja, se zamenja, tudi ako je bilo naročeno ali pa se vrne denar.

RAZNE ZANIMIVOSTI

Vojna v bližini Damaska

Poročali smo pred meseci o dogodivščinah mlade in lepe angleške igralke Ethel Conrad. Nastopala je z neko francosko gledališčno družbo v Damasku, kjer se je zaljubil vanjo šejk beduinskega plemena Fuaz Chilian. Dan na dan ji je nosil darove in ji obljubil, da jo napravi za kraljico puščave in za svojo najljubšo ženo. A igralka ni hotela postati kraljica. Vrnila se je v London. Toda kmalu je zopet odpotovala v Damask in se poročila s šejkom. Teden dni po poroki je obiskal šejka njegov stari oče Nurrid el Chilian, ki je zahteval od vnuka, naj pošlje Evropejko domov, česar pa vnuk ni hotel storiti. Ves razjarjen je zapustil stari oče vnukov šotor. Pri vходу se je pa srečal z ženo svojega vnuka, z mlado in lepo igralko, ki ga je tako mило pogledala s svojimi črnimi zametastimi očmi, da mu je vztrepetalo srce. Zaljubljen se je v njo, vrnil se v šotor in zahteval od vnuka, naj mu da ženo. To zahtevo je šejk odbil. In začela se je vojna med vnukom in dedom, t. j. med dvema beduinskima plemenoma, ki je zahtevala doslej že sto in dvajset človeških žrtve. Angleški konzul v Damasku se trudi, da bi pomiril obe bojujoči se stranki, toda bati se je, da se zaplete še on v ta spor, kakor hitro ga pogleda lepa igralka s svojimi zametastimi črnimi očmi.

Podjetna žena

Pred sodnikom v Chicagu se je morala zagovarjati Katarina Wells radi hexagamijske (šestkratnega zakona). Njen zadnji (šesti) zakonski mož Aleksander Kerrmann je nekoč našel beležnico svoje žene. Pregledal jo je in našel v njej imena šestih mož, med temi tudi svoje. Prepisal si je vseh pet imen iz beležnice in začel poizvedovati. Ni namreč vedel, čemu si je bila žena zapisala imena v beležnici. Prvi je bil tovarniški delavec Mihael Dombacher. Na vprašanje Kerrmannovo je ta naivno odgovoril: «Katarina je moja žena, toda sedaj je pri svojih sorodnikih». Istotako so izjavili Kerrmannu neki mizar, neki mehanik, neki uradnik in neki brivec. S tem je bila pa u-soda lepe in podjetne Katarine zapečaten, Kerrmann jo je naznanil sodniji in sodnik jo je obsodil na pet let ječe, za vsakega nepostavnega moža po eno leto. Njeni zakonski možje nameravajo sedaj ustanoviti posebno društvo «zakonskih mož Katarine Wells».

Naročajte in širite „EDINOST“

KOLO TABUCCHI najtrpežnejše in najcenejše. Velika zaloga pnevmatikov in potrebščin za kolesa, motorna kolesa in avtomobile. PIO TABUCCHI TRST (1044) Via XXX oktobra 15

FERRO CHINA PIGATTI Okrepčevalno sredstvo, predpisano od zdravniških avtoritet proti MALOKRVNOSTI, BLEDCI in za OKREVANJE LEKARNA ZANETTI - TRST - Via Mazzini

DAROVI

Gospod Miroslav Srebotnjak daruje namesto cvetja na grob blagopokojnemu Jankotu Dekleva L. 50.— in ker se ni mogel vdeležiti pogreba blagopokojnega Josipa Sardoča Lit 25.— «Solskemu društvu» v Trstu. Srčna hvala!

ZA VESE IN PREPROGE TULE ETAMINE PLATNO PELUCHES GOBELIN MANUFATURE PAULATTO TRST VIA DANTE 10 - VIA MAZZINI 32

PaM. TYAN - Trieste.

Najvišje cene plačujem za KOŽE

kun, zlatc, lisic, dihurjev, vlder, jezbec, cev, mačk, veveric, krtov, divjih in domačih zajcev itd. itd. pošiljajte po pošti.

D. Windspuch - Trst

Via Cesare Battisti 10, II. nad., vrata 16 Telefon int. 35-65.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registr. zadruga z omejl. poročtvom uraduje v svoji lastni hiši ulica Torre bianca 19, I. n.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje

po 4%

večje in stalne vloge po dogovoru.

Sprejema „Dinarje“ na tek. račun in jih obrestuje po dogovoru.

Davek od vlog plačuje zavod sam.

Daje posojila na knjižice, menice, zastave in osebne kredite.

Obrestna mera po dogovoru.

Na razpolago varnostne celice (safe)

Uradne ure za stranke od 8.30 do 13 in od 16 do 18.

Ob nedeljah je urad zaprt.

Štev. telef. 25-67.

Najstarejši slov. denarni zavod